

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Adam Lokaj

Teritorialita soudních exekutorů

Diplomová práce

Olomouc 2019

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Teritorialita soudních exekutorů* vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 15. února 2019

Adam Lokaj

Za důležitý podíl na mé diplomové práci a na mém vzdělání děkuji
JUDr. Janě Petrov Křiváčkové, Ph.D.

Obsah

ÚVOD	6
1. VÝKON ROZHODNUTÍ BEZ PRINCIPU TERITORIALITY	9
1.1 VÝKON ROZHODNUTÍ DLE OSŘ – PŘÍSLUŠNOST	11
1.2 VÝKON ROZHODNUTÍ DLE EŘ – PŘÍSLUŠNOST	13
2. TERITORIALITA SOUDNÍCH EXEKUTORŮ.....	15
2.1 DŮVODY PRO ZMĚNU PLATNÉHO PRÁVNÍHO STAVU.....	15
2.2 DŮVODY PROTI ZMĚNĚ PLATNÉHO PRÁVNÍHO STAVU	19
2.3 POKUSY O ZAVEDENÍ TERITORIALITY SOUDNÍCH EXEKUTORŮ	20
2.4 SNĚMOVNÍ TISK Č. 499	22
2. 4. 1 Analýza navrhované právní úpravy.....	22
2. 4. 2 Stanovisko Ministerstva spravedlnosti k senátnímu tisku č. 499.....	24
2. 4. 3 Stanovisko Exekutorské komory k senátnímu tisku č. 499.....	25
2. 5 POHLED VYBRANÝCH SUBJEKTŮ NA TERITORIALITU SOUDNÍCH EXEKUTORŮ.....	26
2. 5. 1 Exekutorská komora.....	26
2. 5. 2 Soudcovská unie České republiky.....	27
3. ZAHRANIČNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVA VÝKONU ROZHODNUTÍ	29
3.1 POLSKO	29
3.2 NĚMECKO.....	32
3.3 SLOVENSKO.....	35
3.4 ÚVAHY DE LEGE FERENDA PRO ČESKÝ VÝKON ROZHODNUTÍ.....	36
3.4.1 Právní úprava bez principu teritoriality.....	36
3.4.2 Právní úprava s principem teritoriality	38
ZÁVĚR.....	39
SEZNAM LITERATURY	43

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
EK ČR	Exekutorská komora České republiky
EŘ	zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti
GVO	gerichtsvollziehersordnung
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
LZSP	usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku ČR
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
ZPO	zivilprozessordnung
ZVG	gesetz über die Zwangsversteigerung und Zwangsverwaltung
ZŘS	zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

Úvod

Soudního exekutora a jeho činnost můžeme zařadit na jakýsi pomyslný vrchol civilního soudního řízení. V mnoha případech se věřitel až exekucí domůže svého práva. Soudní exekutor zastupuje veřejnou moc v nuceném výkonu práv a je tak poskytovatelem ochrany proti svémoci všech subjektů, jejichž práva nebyla uspokojena. Institut soudního exekutora byl do českého právního řádu zakotven v roce 2001, kdy nabyl účinnosti EŘ. Jeho zakotvení přineslo významné posílení vymahatelnosti práva.¹ Vedle možnosti výkonu rozhodnutí podle EŘ může oprávněný využít taktéž soudní výkon rozhodnutí podle OSŘ.

V souvislosti s EŘ je poslední dobou nejvíce diskutována otázka zavedení principu teritoriality. K tématu se vyjadřují nejenom exekutoři, ale i politické strany a také zákonodárné sbory. Otázka teritoriality je mezi soudními exekutory velice palčivé téma a neexistuje mezi nimi jednotného názoru, zda princip teritoriality zakotvit do české právní úpravy. Zároveň některé politické strany si otázku obecně exekutorů zařazují do své politické kampaně. Slibují tak občanům, že exekuce budou pro dlužníky levnější a nebude docházet k nadměrným nákladům na exekuci a odstraní se tak nespravedlnost v exekučním řízení. Prostředkem politických stran pro to, aby exekuce byly levnější, je mimo jiné zavedení teritoriality soudních exekutorů. V historii jsme se mohli setkat s několika pokusy teritorialitu soudních exekutorů do českého právního řádu zavést, avšak doposud nebyl žádný z nich úspěšný. Aktuálnost tématu je rovněž zdůrazněna zavedením teritoriality soudních exekutorů v nám blízké zahraniční právní úpravě, a to na Slovensku v dubnu 2017 a nově v Polsku od ledna 2019.

Nad otázkou, zda si veřejnost uvědomuje vážnost tohoto tématu v souvislosti s významnou změnou exekučního prostředí v případě zavedení teritoriality, můžeme jen polemizovat. Každopádně můžeme uzavřít, že pochopení principu teritoriality nezáleží jen na samotném porozumění pravidlům teritoriality, ale zejména dopadů pravidel na výkon rozhodnutí jako takový. V práci se tedy budu snažit nejen zaměřit na pravidla fungování teritoriality, ale taky dopadu na současnou právní úpravu výkonu rozhodnutí.

Téma mé diplomové práce jsem si vybral na základě debat, které byly vedeny v rámci výuky civilního práva. Debatovalo se právě o možném principu teritoriality. Tehdy byl v legislativním procesu návrh zákona sněmovní tisk č. 499, který měl právě teritorialitu nově zavést. I když tento návrh nebyl nakonec přijat, snahy o zavedení teritoriality doposud zcela nevymizely. Proto jsem se rozhodl napsat práci, která bude komplexně pojednávat o principu teritoriality a jeho možných dopadech na výkon rozhodnutí v České republice. Další motivací

¹ HAVLÍČEK, Karel. Úvodní poznámky. In HAVLÍČEK, Karel (ed). *Moderní exekuce: (cesta zodpovědného vymáhání): sborník z odborných akcí Pražského právníckého podzimu*. Praha: Havlíček Brain Team, 2016, s. 78.

byla skutečnost, že na toto téma neexistuje žádná publikace, která by problematiku teritoriality zevrubně řešila.

Účelem práce je zhodnocení, zda zavedení teritoriality do českého právního řádu by byla cesta správným směrem. V souvislosti s tímto nastíním, co by takové zavedení znamenalo pro českou právní úpravu výkonu rozhodnutí. Dále má tato práce za cíl představit zahraniční právní úpravu výkonu rozhodnutí v Polsku, Německu a na Slovensku s důrazem na místní příslušnost soudních exekutorů. Zároveň se zaměřím na důvody zavedení principu teritoriality na území Polska, který byl zaveden nově od roku 2019. Následně s těmito zahraničními právními úpravami provedu komparaci s českou právní úpravou a budu se snažit nalézt možné inspirační zdroje pro tuzemské právo.

Jako výzkumnou otázku jsem si stanovil, zda by zavedením teritoriality soudních exekutorů došlo k ohrožení efektivního výkonu rozhodnutí podle EŘ? Na tuto výzkumnou otázku jsem si následně určil hypotézu, že pokud existují mezi exekutory významné výkonnostní rozdíly při provádění exekucí, dojde tak k poklesu efektivnosti výkonu rozhodnutí podle EŘ a následně k odklonu exekucí podle EŘ zpět k výkonu rozhodnutí podle OSŘ.

Práce bude rozdělena celkově do tří kapitol – Výkon rozhodnutí bez principu teritoriality, Teritorialita soudních exekutorů a Zahraniční právní úprava výkonu rozhodnutí. V mé diplomové práci bude užita metoda deskriptivní a srovnávací, jež jsou vzhledem k mému tématu ty nejvhodnější.

První kapitola „Výkon rozhodnutí bez principu teritoriality“ bude členěna do tří podkapitol. V první podkapitole se budu zabývat výkonem rozhodnutí, který princip teritoriality neobsahuje a jeho právní úpravou. V druhé podkapitole představím výkon rozhodnutí podle OSŘ s důrazem na úpravu místní příslušnosti. Následně na to navážu představením výkonu rozhodnutí podle EŘ. Celá tato kapitola bude úvodem do problematiky výkonu rozhodnutí v České republice a představí tak dvojkolejnost výkonu rozhodnutí, která byla do českého právního řádu zavedena právě od roku 2001 účinností EŘ. V souvislosti s touto kapitolou se rovněž zaměřím na důvody zařazení institutu soudního exekutora do české právní úpravy.

Druhá kapitola s názvem „Teritorialita soudních exekutorů“ bude rozdělena do pěti podkapitol. V první podkapitole budou představeny a hodnoceny argumenty pro zavedení teritoriality. Přirozeně na to naváže podkapitola, která se bude zabývat analýzou argumentů proti zavedení teritoriality soudních exekutorů. Třetí podkapitola bude pojednávat o pokusech zavedení teritoriality soudních exekutorů, které se na půdě Parlamentu ČR projednávaly. Následně budu rozebírat důvody, proč dané pokusy o zavedení teritoriality nebyly úspěšné. Čtvrtá podkapitola bude věnována samostatně legislativnímu návrhu sněmovního tisku č. 499, který došel v legislativním procesu nejdále a jeho znění bylo ze všech

doposud navrhovaných zákonů nejpropracovanější. V poslední podkapitole budou představeny názory na teritorialitu dvou subjektů, kterých by se zavedení teritoriality významně dotklo, a to EK ČR a Soudcovské unie ČR.

V poslední kapitole s názvem „Zahraniční právní úprava výkonu rozhodnutí“ se zaměřím na evropskou zahraniční právní úpravu výkonu rozhodnutí. Jako první jsem si pro účely této práce vybral právní úpravu Polska, která na začátku roku 2019 dostala zásadních změn. V práci ji budu věnovat největší pozornost, jelikož právní úprava výkonu rozhodnutí v Polsku má hodně společného s českou právní úpravou a zároveň od ledna 2019 byl zaveden do polského právního řádu princip teritoriality. Mimo jiné tedy rozeberu důvody pro zavedení teritoriality a zároveň její podobu. Druhou zemí, kterou jsem si vybral pro účely této práce je Německo. V Německu naopak neznají institut soudního exekutora, jelikož výkon rozhodnutí v Německu je prováděn výhradně soudními vykonavateli. Zaměřím se tedy na povahu soudního vykonavatele a zhodnotím výhody a nevýhody takového systému. Poslední zemí, kterou se budu zabývat bude právní úprava výkonu rozhodnutí na Slovensku. Zde budu věnovat pozornost zejména právní úpravě teritoriality soudních exekutorů, která byla do slovenské právní úpravy zařazena od 1. 4. 2017. Celou kapitolu zakončím úvahami de lege ferenda s ohledem na případnou inspiraci v rozebírané zahraniční právní úpravě.

1. Výkon rozhodnutí bez principu teritoriality

Exekuční řízení tvoří vedle řízení nalézacího základní fázi civilního procesu. Zatímco účelem nalézacího řízení je autoritativně a závazně stanovit, co je v daném případě právem a co nikoli, tak účelem exekučního řízení je v případě nedobrovolného plnění ze strany povinného takové právo mocensky vynutit.² Nejde tedy o automatické pokračování exekučního řízení po řízení nalézacím, ale v mnoha případech se až v exekučním řízení naplní cíl, pro který později oprávněný soudní řízení zahájil.

Český právní řád znal do roku 2001 pouze výkon rozhodnutí realizovaný výlučně soudy, který byl legislativně upraven v OSŘ. Počátkem devadesátých let minulého století se zásadní změnou společenskoekonomických podmínek začal narůstat počet výkonu rozhodnutí.³ Soudy tak byly zahlceny častějšími nápady ve věcech výkonu rozhodnutí a nebyly schopny reálně vymáhat exekuční tituly.⁴ Tímto vznikla potřeba nově upravit výkon rozhodnutí tak, aby pokryl potřeby všech oprávněných pro efektivní výkon jejich práv. Řešení se hledalo nejen v potřebném personálním posílení soudů, nýbrž i v zavedení možnosti částečného odklonu od soudů k soudním exekutorům, k němuž došlo zákonem č. 120/2001 Sb.⁵

Účinností (1. 1. 2001) EŘ byla rozdělena působnost ve věcech výkonu rozhodnutí mezi soudy a nově zřízené soudní exekutory.⁶ Vznikl tak zcela nový subjekt, který stát delegoval k provádění výkonu rozhodnutí. Tento stav se tak nově začal nazývat dvojkolejnost právní úpravy civilních exekucí.⁷ V současné době tedy záleží čistě na volbě oprávněného, kterou cestou si zvolí – zda podá návrh na nařízení výkonu rozhodnutí příslušnému okresnímu soudu, nebo exekuční návrh exekutorovi, kterého si sám zvolí.⁸ Z tohoto pravidla však existují výjimky.

V určitých případech se subjekt musí obrátit výlučně na soud, aby provedl výkon rozhodnutí. Jde o otázky svěřeni nezletilého do péče a zároveň úprava styku s nezletilým. Dále v otázkách domácího násilí. Jedná se o speciální režim výkonu rozhodnutí, který se řídí ZŘS a subsidiárně se na něj aplikuje rovněž část šestá OSŘ.⁹ Exekuce podle EŘ v těchto věcech není možná. Jiná situace však nastává v případě vymožení povinnosti peněžité povahy (typicky

² ŠÍNOVÁ, Renata a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C. H. Beck 2015. s. 1-2.

³ MÁDR, Jaroslav. In Jirsa, Jaromír (ed). *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář: podle stavu k 1. 2. 2016. Kniha V, § 251 – 376 občanského soudního řádu*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer 2016. 22 s.

⁴ KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 1, s. 1.

⁵ MÁDR, Jaroslav. In Jirsa, Jaromír (ed). *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář: podle stavu k 1. 2. 2016. Kniha V, § 251 – 376 občanského soudního řádu*. 2. vydání. Praha: WoltersKluwer2016. s. 22.

⁶ SMOLÍK, Petr. In Svoboda, Karel (ed). *Občanský soudní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck 2017. s. 998.

⁷ ŠÍNOVÁ, Renata a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C. H. Beck 2015. s. 8.

⁸ WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Část druhá, Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. Praha: Leges, 2015. s. 21.

⁹ DÁVID, Radovan. In Lavický, Petr (ed). *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Řízení nesporné. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 818.

rozhodnutí o výživném). V těchto případech se může oprávněný obrátit nejen na soud, ale i na soudního exekutora.¹⁰

Na první pohled se může zdát, že výkon rozhodnutí dle OSŘ a výkon rozhodnutí dle EŘ jsou dva zcela svébytné způsoby výkonu rozhodnutí, které nejsou na sobě závislé. Do určité míry tomu tak je, avšak o absolutní svébytnosti se zde hovořit nedá. Zejména s ohledem na provázanost právní úpravy OSŘ a EŘ a rovněž institucionálním dohledu na exekutory ze strany předsedů okresních soudů. Vztah obou právních předpisů je založen na principu generální subsidiarity (podpůrnosti).¹¹ V tomto případě představuje OSŘ obecnou právní úpravu a EŘ je úpravou zvláštní. Dle § 52 odst. 1 platí, že nestanoví-li EŘ jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení OSŘ. Přiměřené použití OSŘ však není omezeno jen jeho část šestou, ale podle § 254 odst. 1 OSŘ lze v exekučním řízení přiměřeně aplikovat i ustanovení předcházejících částí OSŘ s výjimkami uvedenými v § 254 odst. 2, 3 a 4 OSŘ.¹²

Odlišností mezi výkonem rozhodnutí dle OSŘ a výkonem rozhodnutí dle EŘ je mnoho. Na tomto místě uvedeme ty nejzákladnější. Na první pohled zřetelnou je odlišnost v subjektu, který výkon rozhodnutí provádí. V případě výkonu rozhodnutí dle OSŘ výkon rozhodnutí provádí soudní vykonavatel jako zaměstnanec soudu, kdežto výkon rozhodnutí podle EŘ provádí soudní exekutor. Další podstatnou odlišností je rozdělení výkonu rozhodnutí do dvou fází, a to nařízení výkonu rozhodnutí a provedení výkonu rozhodnutí. Tyto dvě fáze jsou typické pro výkon rozhodnutí dle OSŘ, kdežto u výkonu rozhodnutí dle EŘ tyto fáze nerozlišujeme.¹³ Pro práci nejpodstatnější rozdílností je rozdílnost z pohledu teritoriality. V případě výkonu rozhodnutí dle OSŘ jsou daná pravidla pro určení místní příslušnosti soudu, naproti tomu u výkonu rozhodnutí dle EŘ si oprávněný může zvolit soudního exekutora podle jeho vlastních priorit bez ohledu na pravidla teritoriality.

Pokud se zaměříme na úmysl zákonodárce při nastavování obecných pravidel pro fungování výkonu rozhodnutí podle EŘ, tak máme za to, že zákonodárce chtěl zavést zcela „volný trh“ pro stanovení poptávky a následně nabídky jednotlivých služeb, které nabízí soudní exekutor. Záměrně tedy do právní úpravy nezařadil pravidla, která by z volného trhu dělala trh zásadně omezený. Nechala exekutory vykonávat činnost na základě principu konkurence, což

¹⁰ SMOLÍK, Petr. In Svoboda, Karel (ed). *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 994 - 995.

¹¹ WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Část druhá, Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. Praha: Leges, 2015. s. 22.

¹² KASÍKOVÁ, Martina. In Kasíková, Martina (ed). *Exekuční řád. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. s. 369.

¹³ ŠÍNOVÁ, Renata a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 8.

následně dopadá právě na poptávku po jejich službách. Takový závěr konec konců potvrzuje i Korbel, který označuje takové nastavení jako princip zdravé konkurence.¹⁴

Kdybych měl na závěr této podkapitoly shrnout ve stručnosti oba způsoby výkonu rozhodnutí, tak o výkonu rozhodnutí podle OSŘ lze říci, že se jedná o výkon, který je ekonomicky přijatelnější, ale déle trvající, načež výkon rozhodnutí prostřednictvím EŘ je nákladnější, ale zároveň zpravidla rychlejší.¹⁵ I z těchto důvodů praxe využívá ve větší míře výkon rozhodnutí podle EŘ. Z provedené analýzy z roku 2013 vyplývá, že poměr výkonu rozhodnutí podle OSŘ a poměr výkonu rozhodnutí podle EŘ je 80 % ve prospěch výkonu rozhodnutí podle EŘ.¹⁶ Nutno zároveň uvést, že zavedením nového způsobu výkonu rozhodnutí podle EŘ se vymahatelnost práva výrazně zvýšila.¹⁷

1.1 Výkon rozhodnutí dle OSŘ – příslušnost

Právní úpravu výkonu rozhodnutí dle OSŘ upravuje jeho část šestá. Tento způsob výkonu rozhodnutí zákon plně svěřuje do pravomoci civilních soudů. Věcná příslušnost plně náleží okresním soudům. Při určování místně příslušného okresního soudu je třeba rozlišovat mezi příslušností soudu k nařízení a provedení rozhodnutí dle § 261 an. OSŘ a příslušností soudu k činnosti před nařízením výkonu rozhodnutí § 259 a § 260 OSŘ.¹⁸

Dle § 252 odst. 1 obecně místně příslušný soud k nařízení a provedení exekuce, k činnosti soudu před nařízením výkonu rozhodnutí a k prohlášení o majetku je obecný soud povinného. Při určování obecného soudu povinného vyjdeme z obecných pravidel uvedených v § 85 OSŘ. V Případě, že povinný nemá obecný soud nebo jej má, ale ne v České republice, je místně příslušný soud, v jehož obvodu má majetek, který má být výkonem rozhodnutí postižen.¹⁹ Jde-li o výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu nebo jiné peněžité pohledávky anebo postižením jiných majetkových práv, je místně příslušným soudem obecný soud peněžitého ústavu nebo jiného dlužníka povinného, popřípadě soud, v jehož obvodu má zahraniční dlužník povinného umístěn v ČR svůj závod nebo organizační složku svého závodu.²⁰

¹⁴ KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 1, s. 1.

¹⁵ ŠÍNOVÁ, Renata a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C. H. Beck 2015. s. 6.

¹⁶ KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 1, s. 1.

¹⁷ POLANSKÝ, Petr. Územní působnost soudního exekutora. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, 3 s.

¹⁸ SMOLÍK, Petr. In Svoboda, Karel (ed). *Občanský soudní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck 2017. s. 1005 - 1006.

¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2012, sp. zn. 32 Nd 331/2012.

²⁰ SMOLÍK, Petr. In Svoboda, Karel (ed). *Občanský soudní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck 2017. s. 1005 - 1006.

Namísto takto určeného obecného soudu povinného je k nařízení a provedení výkonu rozhodnutí a k činnosti soudu před nařízením výkonu rozhodnutí příslušný soud, v jehož obvodu má nezletilý na základě dohody rodičů nebo rozhodnutí soudu, popřípadě jiných rozhodujících skutečností své bydliště, jde-li o výkon rozhodnutí pro vymožení výživného nezletilého dítěte, jak je stanoveno v § 252 odst. 3 OSŘ. Odlišné pravidlo od obecného soudu povinného platí i v případě, když jde o výkon rozhodnutí postižením závodu nebo týká-li se výkon rozhodnutí nemovité věci. V tomto případě je dle § 252 odst. 3 OSŘ místně příslušný soud, v jehož obvodu je závod, resp. nemovitá věc.

Rovněž v řízení o výkonu rozhodnutí se uplatní zásada perpetuatiofori, jejímž důsledkem je, že od nařízení výkonu rozhodnutí až po jeho ukončení probíhá výkon rozhodnutí před jediným soudem, který byl určen okolnostmi, které tu byly v době zahájení vykonávacího řízení.²¹

Jak již bylo nastíněno výše, výkon rozhodnutí podle OSŘ se provádí zásadně ve dvou fázích, a to nařízení výkonu rozhodnutí a navazující provedení výkonu rozhodnutí. V případě, že povinný dobrovolně neplní to, co mu bylo exekučním titulem uloženo, vzniká oprávněnému právo podat návrh na nařízení výkon rozhodnutí. Na základě takového návrhu soud následně rozhodne o tom, zda nařídí výkon rozhodnutí či nikoli. I pro výkon rozhodnutí platí dispoziční zásada, tedy výkon rozhodnutí lze nařídit jen v takovém rozsahu, jaký oprávněný navrhl a jaký podle rozhodnutí stačí k jeho uspokojení.²² Obsahem rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí je věc, která se bude vymáhat, dále jakým způsobem se bude vymáhat a rovněž stanovení výše náhrady nákladu řízení, které má povinný povinnost uhradit oprávněnému. Proti rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto ať už o nařízení či nenařízení výkonu rozhodnutí, lze podat odvolání. V odvolání lze uplatňovat nové skutečnosti a důkazy, uplatní se tedy režim úplné apelace, ale jen co do podmínek nařízení výkonu rozhodnutí.²³

Jakmile je rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí v právní moci, řízení se automaticky překlenuje do jeho druhé fáze, a to provedení výkonu rozhodnutí. Jde o fázi, ve které již probíhají konkrétní úkony k vymožení exekučního titulu a zasahuje se tak do sféry povinného. Typicky jde o jeho sféru majetkovou. Na rozdíl od fáze předcházející, je tato fáze zcela ovládána principem oficiality.²⁴ Soudní vykonavatel tedy postupuje z moci úřední. Konkrétní obsah provedení výkonu rozhodnutí je závislý na způsobu výkonu, který je v tom kterém případě užit. Záleží tedy na tom, zda se vymáhá peněžité či nepeněžité plnění.

²¹ VOKŘINKOVÁ, Marie. In David, Ludvík (ed). *Občanský soudní řád: II díl, (§ 201 až 376)*. Praha: Wolters Kluwer, 2009. s. 1398.

²² ŠÍNOVÁ, Renata a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C. H. Beck 2015. s. 32.

²³ Tamtéž

²⁴ ŠÍNOVÁ, Renata a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C. H. Beck 2015. s. 32.

Po těchto dvou fázích by mělo následovat plné uspokojení oprávněného. Ne však vždy je to stav, za kterého se řízení končí. Soud může ještě před plným uspokojením oprávněného vydat rozhodnutí, kterým řízení zastaví.²⁵

1. 2 Výkon rozhodnutí dle EŘ – příslušnost

Druhý ze způsobů výkonu rozhodnutí legislativně upravuje EŘ. Stejně jako výkon rozhodnutí dle OSŘ, i tento způsob výkonu rozhodnutí ovládá zásadně dispoziční zásada s určitými odchylkami v řízeních podle ZŘS. Jedná se zejména o řízení, která mohou být zahájena i bez návrhu a dále řízení o výkonu rozhodnutí ve věci ochrany proti domácímu násilí dle § 492 ZŘS a řízení ve věcech výkonu předběžných opatření podle § 497 ZŘS. Obecně tedy záleží čistě na oprávněném, zda zahájí exekuční řízení či nikoli. Zároveň je zcela na oprávněném, kterého soudního exekutora si zvolí. Seznam soudních exekutorů, ze kterého si může oprávněný soudního exekutora vybrat, vede a spravuje EK ČR.²⁶ Doposud tedy platí, že každý soudní exekutor vykonává exekuční činnost po celém území České republiky, a to bez jakéhokoli teritoriálního omezení. S takovými pravidly při výběru soudních exekutorů vzniká spousta otázek a debat, zda současná právní úprava je z hlediska ústavnosti nebo samotné spravedlnosti vůči povinnému v pořádku. Podrobnějšímu zkoumání se budu zabývat níže.

Exekuční řízení se zahajuje podáním exekučního návrhu oprávněným. Návrh se zapisuje do rejstříku zahájených exekucí. V případě, že je exekuční návrh bezvadný, požádá exekutor exekuční soud nejpozději do 15 dnů od doručení návrhu o pověření a nařízení exekuce.²⁷ Zde můžeme spatřit, že i v případě výkonu rozhodnutí podle EŘ se i soudní moc podílí na tomto druhu výkonu. *Exekuční soud je subjektem exekučního řízení, který plní nezastupitelnou funkci kontrolní (ve vztahu k exekutorovi) a je spolu s exekutorem nositelem tzv. protektivní (ochranné) funkce ve vztahu k účastníkům exekučního řízení.*²⁸

Příslušnost exekučního soudu upravuje § 45 EŘ. Věcná příslušnost náleží vždy okresním soudům. Místně příslušným je soud, v jehož obvodu má povinný, je-li fyzickou osobou, místo svého trvalého pobytu, popřípadě místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince. Je-li povinný právnickou osobou, je místně příslušný soud, v jehož obvodu má povinný sídlo. V případě, že povinný jako fyzická nemá trvalý pobyt, popřípadě místo pobytu cizince v České republice, je místně příslušný soud, v jehož obvodu má povinný majetek. To samé pravidlo platí pro právnické osoby, které nemají sídlo na území ČR.

²⁵ Ke konkrétním důvodům zastavení řízení viz. § 268 OSŘ.

²⁶ WOLFOVÁ, Jitka, ŠTIKA, Martin. Soudní exekuce. Praha: Wolters Kluwer, 2016. s. 75.

²⁷ ŠÍNOVÁ, Renata a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 34.

²⁸ Tamtéž

Poté, co exekuční soud pověří exekutora exekucí, má exekutor dle § 44 EŘ povinnost nejpozději do 15 dní od doručení pověření zaslat povinnému vyrozumění o zahájení exekuce. Vyrozumění není rozhodnutí, proto proti němu nelze podat odvolání. Jediným prostředkem ochrany je návrh na zastavení exekuce.²⁹ Exekutor poté, co byla exekuce zapsána do rejstříku zahájených exekucí, posoudí, jakým způsobem bude exekuce provedena a vydá exekuční příkaz. Exekuční příkaz má dle § 47 EŘ ty stejné účinky jako nařízení výkonu rozhodnutí podle OSŘ. Zpravidla se vyrozumění o zahájení exekuce a exekuční příkaz zasílají společně.

²⁹ KASÍKOVÁ, Martina. In Kasíková, Martina (ed). *Exekuční řád. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. s. 301.

2. Teritorialita soudních exekutorů

Teritorialita soudních exekutorů nebo jinými slovy také místní příslušnost soudních exekutorů je pojem, který se v českém právním prostředí diskutuje již delší dobu. Legální definici teritoriality soudních exekutorů nenajdeme, proto budeme vycházet z obecné definice místní příslušnosti pro civilní soudy. Místní příslušnost v civilním soudním řízení vymezuje rozsah působnosti mezi jednotlivými soudy téhož druhu.³⁰ Kdybych měl tuto definici přenést na exekuční řízení vykonávaná soudními exekutory, tak by zněla takto: „místní příslušnost v exekučním řízení vedené exekutory vymezuje rozsah působnosti mezi jednotlivými exekutory“. Rozsahem působnosti se myslí právě územní rozsah, tedy na jakém území mohou a zároveň musí soudní exekutoři vykonávat svou pravomoc.

2.1 Důvody pro změnu platného právního stavu

Argumenty zaznívající v souvislosti se zavedením teritoriality soudních exekutorů slyšíme zejména z řad zástupců povinných a některých exekutorů, kteří nejsou se současným stavem spokojeni. V následujícím textu se snažím jednotlivé argumenty představit a zhodnotit jejich relevanci.

První argument pro zavedení teritoriality soudních exekutorů zastánci teritoriality shledávají v tom, že soudní exekutor je podle zákona úřední osobou, tedy orgánem veřejné moci, kterou exekuční činností pověřil stát. Zdůrazňují taky, že při výkonu státní moci je přitom obvyklé, aby osoby, které tuto moc vykonávají, byly do výkonu určeny pravidly o místní příslušnosti, kdy poukazují na čl. 38 odst. 1 LZPS „*Nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon.*“³¹

Podíváme-li se na samotný charakter povolání soudního exekutora, nelze bez dalšího říci, že se jedná o orgán veřejné moci. Obecně v dnešní době neexistuje jednoznačný názor na charakter povolání exekutora, tedy zda jde o orgán veřejné moci či podnikatele. Samotná judikatura k této otázce nemá jednotný názor. Tak například Ústavní soud v usnesení ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. ÚS 150/04 došel k názoru, že exekutor je podnikatel, jelikož nenese jenom zisk z úspěšného provedení exekuce, ale i podnikatelské riziko v případě nedostatečného majetku povinného. Opačný názor, tedy že soudní exekutor je orgánem veřejné moci zaujal Nejvyšší soud v usnesení ze dne 28. 3. 2006, sp. zn. 20 Cdo 2706/2004, když poukázal na to, že exekutor při provádění exekuce nemá postavení soukromoprávního subjektu, ale vykonává pravomoc svěřenou předpisy veřejného práva. Můžeme tedy dovodit, že soudního exekutora lze považovat za jakýsi subjekt *suigeneris*, který stojí na hranici podnikatele jako

³⁰ HENDRYCH, Dušan a kol. *Právníký slovník*. 3., podstatně rozšířené vydání. Praha: C. H. Beck 2009. s. 438.

³¹ BENÍKOVÁ, Dagmar. Několik úvah nad připravovanou změnou exekučního řádu. *Bulletin advokacie*, 2010, roč. 2010, č. 6, s. 40.

soukromoprávní osoby a osoby jako orgánu veřejné moci. Nelze tedy souhlasit s prostým tvrzením, že soudní exekutor je orgánem veřejné moci, a proto se i na něj bez dalšího měl aplikovat čl. 38 odst. 1 LZPS. V případě, že by byl čistě považován za orgán veřejné moci, tak by se na něj bez dalšího aplikoval čl. 38 odst. 1 LZPS.³² V souvislosti s tímto bych zároveň rád připomněl fungování exekučního trhu na základě principu konkurence. Kdybychom považovali exekutora za subjekt čistě veřejný, nemohli bychom se zde bavit o koncepci konkurence, jelikož z logiky věci veřejné subjekty nemohou mezi sebou fungovat na základě konkurence. V této problematice si je dobré připomenout, že podobnou povahu má notář v roli soudního komisaře v pozůstalostním řízení dle ZŘS. Notář je stejně jako soudní exekutor povoláván k řízení v konkrétní věci na základě pověření soudu dle § 101 ZŘS. U notáře však existují pravidla místní příslušnosti, a to v rozsahu obvodu soudů prvního stupně dle § 98 ZŘS.

Další důvod pro zavedení teritoriality soudních exekutorů zastánci teritoriality shledávají v tom, že exekutoři působí na území celé České republiky, a tímto se nejen navyšují náklady na samotnou exekuci v případě, že sídlo exekutora je od povinného vzdáleno, ale i exekutor se stává pro povinného prakticky nedostupným právě z důvodu vzdálenosti.³³

Nevýhody nedostupnosti exekutora z důvodu vzdálenosti shledávají v nemožnosti zaplacení vymáhané částky, řešení splátkových kalendářů či možnosti nahlédnout do exekučního spisu.³⁴ S těmito argumenty však nemůžu zcela souhlasit. Co se týče nemožnosti zaplacení vymáhané částky exekutorovi, je nutno poznamenat, že povinný má několik jiných možností, jak vymáhanou částku zaplatit. Ať už převodem z účtu, nebo v případě, že účet nemá zřízen, tak poštovní složenkou. Řešení splátkových kalendářů rovněž může probíhat prostřednictvím telekomunikačních technologií, ať už je to internetová síť nebo telefon. Poslední argument, tedy nemožnost nahlédnout do exekučního spisu nelze navrhovatelům zákona upřít. Je pravdou, že nahlížení do spisu se stává pro povinného časově a finančně náročnější, když jeho bydliště či sídlo je od sídla exekutora nepřiměřeně vzdáleno. Částečné řešení nabízí § 94 odst. 2 EŘ, kdy umožňuje na odůvodněnou žádost zaslat spis do sídla jiného exekutorského úřadu, ve kterém je umožněno do spisu nahlédnout. V takovém případě má však exekutor právo na náhradu nákladů na dopravu spisu k jinému exekutorskému úřadu, a tyto náklady se započítávají do účelně vynaložených nákladů v souvislosti s prováděním exekuce, které nese povinný.³⁵

³² BAŇOUCH, Hynek. In Wágnerová, Eliška (ed). *Listina základních práv a svobod: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. s. 791.

³³ Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 499 [online]... s. 7.

³⁴ Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 499 [online]... s. 6.

³⁵ KASÍKOVÁ, Martina. In Kasíková, Martina (ed). *Exekuční řád. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. s. 639.

Co se týče navýšení nákladů na exekuci z důvodu působnosti exekutora po celé ČR, shledávají jej zejména v hotových výdajích na cestovné a náhrady za ztracený čas. Již v období velké exekuční novely – zákon č. 396/2012 Sb., byla právní úprava hotových výdajů terčem kritiky zejména z důvodu jejich nepřiměřené výše. Z tohoto důvodu tak vznikaly debaty o zavedení teritoriality exekutorů. Nakonec však převážily argumenty ve prospěch principů zdravé konkurence, na nichž byl exekuční řád historicky vybudován.³⁶ Na negativní postoje k nepřiměřeně vysokým částkám za hotové výdaje zákonodárce reagoval již zmíněnou novelou EŘ č. 396/2012, když byla do § 87 odst. 1 EŘ vložena dikce „*Náhrada účelně vynaložených cestovních výdajů a náhrada za ztrátu času je nákladem exekuce do výše stanovené prováděcím právním předpisem. Účelně vynaložené cestovní výdaje a ztrátu času přesahující tuto částku hradí exekutorovi oprávněný; o tom musí být poučen ve vyrozumění o zahájení exekuce.*“

Prováděcím právním předpisem je vyhláška č. 330/2001 Sb. o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem. V § 13 vyhlášky je stanoven limit 1.500,- Kč pro náhradu cestovních výdajů za jednu cestu na místo, jež není sídlem exekutora, který vede exekuci a zpět. Limit náhrady za ztrátu času za takovou cestu byl stanoven ve výši 500,- Kč. Takové výše odpovídají úrovni cest zhruba v rámci území kraje.³⁷ Je tedy jasné, že hranice náhrady hotových výdajů za cestovné není zcela bezbřehá a v případě, že překročí stanovený limit, bude náklady nad tento limit hradit oprávněný. Pokud by tedy měl být jeden z hlavních argumentů pro zavedení teritoriality soudních exekutorů právě nepřiměřená výše nákladů exekuce, můžeme si zde všimnout, že řešení tohoto problému lze hledat nejen v zavedení teritoriality soudních exekutorů. Konec konců tento problém byl vyřešen samotnou vyhláškou, kdy náklady na cestovné byly stanoveny na úroveň krajských cest.

Dalším významným argumentem pro zavedení teritoriality je, že exekutoři jsou ekonomicky závislí na oprávněných.³⁸ K tomuto se vyjadřuje Tunkl, když říká, že „*ekonomická nezávislost je rovněž jednou ze záruk nezávislého a nestranného výkonu exekuční činnosti dle § 3 odst. 1 EŘ.*“³⁹ Ona závislost je shledávána zejména v nápadu případů, tedy těch, které jsou vymožitelné. V opačném případě, tedy že by do stejného exekučního úřadu napadlo více exekučních titulů, které jsou v zásadě nevymožitelné, mohlo by to pro exekuční úřad znamenat ekonomický zánik.⁴⁰ Na tomto místě si musíme klást otázku, zda tento problém by dokázala vyřešit právě zavedená teritorialita. Kdybychom měli odpovědět kladně, tedy že pro vyřešení

³⁶ KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 1, s. 1.

³⁷ Tamtéž

³⁸ TUNKL, Martin. Exekutoři bez hranic? *Komorní listy*, 2009, roč. 1, č. 1, s. 4.

³⁹ Tamtéž

⁴⁰ TUNKL, Martin. Exekutoři bez hranic? *Komorní listy*, 2009, roč. 1, č. 1, s. 4.

ekonomické závislosti na oprávněném bude zavedení teritoriality tím vhodným nástrojem, tak by rozvržení veškerých vymahatelných a nevymahatelných pohledávek muselo být ideálně rovnoměrné mezi všechny exekutorské úřady. Domníváme se však, že takovou rovnováhu nelze předem nijak zaručit. K tomu se rovněž vyjádřil Opletal, když poukázal, že v případě nápadu určitého nedobytného balíku exekučních titulů by to pro některé exekutorské úřady znamenalo bankrot.⁴¹

Dalším častým argumentem je komplikovaný dohled exekučního soudu nad činnosti exekutora. Zastánci zavedení teritoriality mají za to, že zavedením teritoriality se zvýší efektivita kontroly exekutorů tím, že exekuční soudy budou mít na stálo přiřazené exekuční úřady, nad kterými budou vykonávat dohled.⁴² Tento argument považují z části za relevantní, a to zejména z časového hlediska. Kontrola exekutorů a jimi prováděných úkonů exekučním soudem je ve většině prováděna ex post, tedy až po tom, co se daný kontrolovaný úkon provede. Až následně na určitý podnět začne exekuční soud s kontrolou. V tomto případě by teritorialita umožnila mít spisy v rámci okresu, resp. kraje a nemusela by tak žádat o zaslání spisu jiný, vzdálený soud a urychlilo by to tak celý proces kontroly.

Předposlední argument zastánců teritoriality soudních exekutorů spočívá opět v kontrole, ale tentokrát kontrole samotného exekutora nad svými zaměstnanci při provádění různých úkonů v exekučním řízení. Polanský zmiňuje, že „*exekutor by měl mít možnost efektivně ovlivňovat a kontrolovat činnost svých pracovníků (vykonavatelů) při práci „v terénu“ – ať už při zjišťování majetku povinného, při doručování a zejména při provádění soupisů movitých věcí.*“⁴³ Na tento argument reagoval Opletal, kdy uvádí, že veškerá kontrola je vždy následná a nevidí rozdíl mezi tím, zda se provádí kontrola na stejné ulici, kde je sídlo exekutora nebo na druhé straně republiky. Vždy se kontrola zahájí až po stížnosti některého z účastníků.⁴⁴

Konečně argument, který můžeme zaznamenat u zastánců teritoriality soudních exekutorů je, že velkou výhodou zavedení teritoriality by byla znalost místních poměrů exekutorem, které by měly následný vliv na samotné exekuční řízení. Polanský v tomto vidí výhodu, jelikož jak on sám, tak i jeho zaměstnanci mají nejlepší místní znalosti – jak topografické, tak i znalosti institucí, se kterými dokážou efektivněji spolupracovat při provádění úkonů.⁴⁵ S ulehčenou komunikací s potřebnými úřady musím souhlasit. Na tento argument však ve zbytku reaguje Beníková, kdy uvádí, že mobiliární exekuce v současné době provádí jen

⁴¹ OPLETAL, Radim. Otazníky kolem Teritoriality. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 6.

⁴² POLANSKÝ, Petr. Územní působnost soudního exekutora. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 3.

⁴³ Tamtéž

⁴⁴ OPLETAL, Radim. Otazníky kolem Teritoriality. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 6.

⁴⁵ POLANSKÝ, Petr. Územní působnost soudního exekutora. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 3.

marginální počet exekutorů, proto nevidí podstatnou výhodu v dokonalé znalosti obvodu exekutorem.⁴⁶

2.2 Důvody proti změně platného právního stavu

Vedle argumentů pro zavedení teritoriality soudních exekutorů stojí naopak argumenty pro její nezavedení. Tyto argumenty reprezentují zejména samotní věřitelé, jejich právní zástupci a exekutoři stojící v čele největších a zároveň nejúspěšnějších exekutorských úřadů v zemi. Jsou to právě oni, kterých by se mělo zavedení teritoriality dotknout v negativním slova smyslu. V následujících řádcích se budu snažit jejich jednotlivé nejzásadnější argumenty představit.

Prvním argumentem, který můžeme považovat za nejzákladnější je, jaký smysl mělo zavedení nového způsobu výkonu rozhodnutí z roku 2001. K tomuto jsem se vyjadřoval již výše, když jsem uváděl, že základem pro fungování exekučního trhu je princip konkurence. Navíc se k tomuto vyjadřuje Mohyla, kdy považuje za základní stavební kámen Exekučního řádu skutečnosti, že původní koncepce exekučního řádu v důvodové zprávě zavedla exekutorství jako specifický typ soutěže, který odstraní demotivaci soudů na progresi výkonu, a tezi interesovanosti soudního exekutora na své práci a následné odměně za ni.⁴⁷ S tímto závěrem souhlasím, jelikož zavedením teritoriality soudních exekutorů by tento základní stavební kámen zcela vymizel. Vymizela by jakákoli soutěž mezi exekutory, která je v dnešním systému exekucí zcela zásadní, a právě soutěž mezi exekutory vedla ke zkvalitňování služeb a vyšší efektivity vymáhání pohledávek.⁴⁸ Zavedení teritoriality by zapříčinilo nejen nezvyšování kvality služeb ze strany exekutorů, ba dokonce jejich snižování na minimum, jelikož by se ztratila veškerá motivace.

Další z argumentů je shledáván v problematice trvalého pobytu povinného a faktického bydliště povinného. Mnohdy tyto dva údaje nejsou na totožném místě, a s tímto vznikají pochybnosti, jakým způsobem by se tento problém řešil. V souvislosti s tímto Opletal poukazuje na problematiku sezónních pracovníků, kteří se v průběhu roku různě přemísťují. Navrhuje řešení, že v takovém případě by měla být možnost v rámci vedení některými úkony pověřit i jiného exekutora, jako to je běžné u advokátů.⁴⁹

Předposlední argument proti zavedení teritoriality se týká zbavení práva výběru soudního exekutora oprávněným, resp. jeho právním zástupcem. V dnešní době velké procento

⁴⁶ BENÍKOVÁ, Dagmar. Několik úvah nad připravovanou změnou exekučního řádu. *Bulletin advokacie*, 2010, roč. 2010, č. 6, s. 40.

⁴⁷ MOHYLA, René. Proč zachovat stávající řízení. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 4.

⁴⁸ BENÍKOVÁ, Dagmar. Několik úvah nad připravovanou změnou exekučního řádu. *Bulletin advokacie*, 2010, roč. 2010, č. 6, s. 40.

⁴⁹ OPLETAL, Radim. Otazníky kolem Teritoriality. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 6.

exekucí má původ v korporátní sféře, kdy pod hlavičkou oprávněného je vedeno několik stovek či tisíc exekucí najednou. Výběr exekutora je v tomto směru pro oprávněného příležitostí, jak se domoci svého práva komfortnější cestou. Vybírá si tedy exekutora, který se mu jeví jako osvědčený a zároveň komunikuje jenom s těmi exekutorskými úřady, které si on sám vybral. Spolupráce mezi oprávněným a exekutorským úřadem je tedy jednodušší, jelikož obě strany jsou „na sebe zvyklé“. K problematice zrušení možnosti volby soudního exekutora se rovněž vyjádřila Beníková, kdy uvedla, že „*Zavedením teritoriality se ztíží komunikace s exekutory zejména u těch oprávněných, kteří podávají více exekučních návrhů, budou muset soustavně komunikovat s více exekutory v odlišných systémech a neustále se adaptovat na odlišné postupy a náhledy.*“⁵⁰ V případě zamezení takového výběru by nastala situace, kdy korporace, resp. jejich právní zástupci budou komunikovat s exekutory po celé republice, a tímto by se oprávněným, resp. jejich právním zástupcům významně přitížilo.

Poslední argument, který na tomto místě zmíním, je skutečnost, že mezi jednotlivými exekutory a exekutorskými úřady existují velké kvalitativní rozdíly. Zavedení teritoriality by zapříčinilo nerovnoměrné rozdělení kvalitních a nekvalitních exekutorů do jednotlivých obvodů. Následně by to mohlo způsobit situaci, kdy se oprávnění budou v obvodech, kde působí exekutor, k němuž nemají důvěru, uchýlovat k řízení vykonávacímu dle OSŘ.⁵¹ Tímto by se tedy zavedení výkonu rozhodnutí podle EŘ minulo účinkem.

2.3 Pokusy o zavedení teritoriality soudních exekutorů

První vážnější pokus o její zavedení datujeme k roku 2013, a to v souvislosti s novelou EŘ zákonem č. 396/2013 Sb.,. Jednalo se o vládní návrh zákona, který byl předložen Poslanecké sněmovně v roce 2011, kdy tato jej schválila a postoupila Senátu k projednání. Senát vrátil návrh Sněmovně s pozměňovacími návrhy, ve kterých byla zakotvena teritorialita soudních exekutorů. Poslanecká sněmovna však setrvala na původním znění zákona a postoupila jej k prezidentovi k podepsání.⁵² Jednalo se o velmi citlivou politickou debatu, ve které nakonec převážily argumenty ve prospěch principu zdravé konkurence, na nichž byl exekuční řád historicky zbudován oproti argumentům na snížení nákladů exekuce.⁵³ Výše zmíněný neúspěšný pokus o zavedení teritoriality soudních exekutorů však nebyl zdaleka jediným do roku 2018.

⁵⁰ BENÍKOVÁ, Dagmar. Několik úvah nad připravovanou změnou exekučního řádu. *Bulletin advokacie*, 2010, roč. 2010, č. 6, s. 40.

⁵¹ Tamtéž

⁵² Dostupné na <<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&T=537>>, s. 7. [cit. 14. únor 2019].

⁵³ KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 1, s. 1.

Opět v roce 2014 byl předložen poslancům návrh zákona ve kterém byl ukotven princip teritoriality. Autorem návrhu byla skupina poslanců hnutí Úsvit přímé demokracie. K tomuto návrhu zákona však vláda vyslovila negativní stanovisko a následně návrh zákona skončil v Poslanecké sněmovně v prvním čtení jako nepodpořený.⁵⁴ K návrhu zákona se vyjádřil Sokol, který mimo jiné návrhu vytýkal, že navrhovaná právní úprava se nijak nepromítá do celé řady jiných ustanovení exekučního řádu, kam by se promítnout měla, a vyhodnotil celý návrh jako nepovedený.⁵⁵

Další z pokusů z roku 2014 neměl ve snaze zavést do českého právního řádu čistě princip teritoriality. Poslanci KSČM předložili Poslanecké sněmovně návrh, ve kterém bylo zachycené nové pravidlo, že v případech více zahájených exekucí vůči jednomu povinnému by všechny exekuce vedl pouze jeden exekutor. O sloučení exekucí k jednomu exekutorovi by měl podle návrhu rozhodovat exekuční soud.⁵⁶ Vláda rovněž k tomuto návrhu zákona vyjádřila nesouhlasné stanovisko, a to zejména z těchto důvodů: „*Předložený návrh zákona vykazuje řadu nedostatků jak po stránce věcné, tak i formální. Po stránce věcné jsou některá ustanovení nesrozumitelná, z textu mnohdy není vůbec zřejmé, jaké změny mají být provedeny, dále v řadě novelizačních bodů jsou pouze jinak formulovány již existující povinnosti, popřípadě stanoveny povinnosti, jejichž dodržování lze v praxi jen velmi obtížně kontrolovat.*“ Zachycení pravidla jednoho soudního exekutora v případě mnohosti exekučních titulů vůči jednomu oprávněnému považují za zajímavý, zejména s ohledem na snížené náklady exekuce, které by toto pravidlo přineslo. Naneštěstí pro povinné, poslanci KSČM nadále na tomto návrhu nezpracovali.

Z výše uvedeného tak můžeme dovodit, že doposud šlo o legislativní návrhy méně povedené, a to ať už ze stránky věcné nebo formální. Na první pohled bychom si mohli myslet, že již žádné pokusy o zavedení teritoriality v roce 2014 nepřišly, ale opak je pravdou. V srpnu 2014 přišla skupina senátorů s novým návrhem, který měl zavést teritorialitu do českého právního řádu. Ze všech návrhů na zavedení teritoriality došel v legislativním procesu nejdále, jelikož měl silnou politickou podporu a byl legislativně nejvíce propracován.

Poslední legislativní počín tentokrát poslanců Parlamentu ČR se datuje k roku 2018. Momentálně se nachází ve fázi přípravy před prvním čtením v Poslanecké sněmovně. Nutno říci, že k tomuto návrhu vyjádřila vláda nesouhlasné stanovisko, proto bude složité, aby byl návrh přijat.⁵⁷

⁵⁴ Dostupné na <<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?T=127&O=7>>, [cit. 14. únor 2019].

⁵⁵ SOKOL, Tomáš. *Ještě blbější, než jsme čekali (Tomáš Sokol k návrhu jednoho zákona)* [online]. *cesko-justice.cz*, 11. 3. 2014 [cit. 14. únor 2019]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2014/03/jeste-blbejsi-nez-jsme-cekali-tomas-sokol-k-navrhu-jednoho-zakona/>>.

⁵⁶ Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 225 [online]. *psp.cz*, 2014 [cit. 14. únor 2019]. Dostupné na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=225&CT1=0>>, s. 4.

⁵⁷ Stanovisko vlády k sněmovnímu tisku č. 295 [online]... s. 1.

V následujícím textu věnuji bližší pozornost poslednímu návrhu z roku 2014, kdy se zaměřuji na analýzu navrhovaných ustanovení a jejich dopadů na výkon rozhodnutí, jelikož tento návrh ze všech výše jmenovaných došel nejdále v rámci legislativního procesu. Na závěr této podkapitoly přidávám pohled Ministerstva spravedlnosti a EK ČR.

2.4 Sněmovní tisk č. 499

Skupina senátorů dne 26. 8. 2014 předložila návrh zákona, kterým se mění OSŘ a EŘ. Hlavní ideou tohoto návrhu byla změna pravidel při výběru soudního exekutora. Nově tedy volba neměla být čistě na oprávněném, ale byla by stanovena pravidla místní příslušnosti, kterými by se výběr soudního exekutora řídil. Projednávání návrhu skončilo před prvním čtením v Poslanecké sněmovně, jelikož došlo ke konci volební období.⁵⁸ Jedná se tedy o poslední legislativní pokus o zavedení teritoriality soudních exekutorů, ale do budoucna lze očekávat, že přijde pokus nový. Můžeme tak dovozovat nejen z historie, kdy snahy o zavedení teritoriality soudních exekutorů zde byly, ale i z politické podpory, jelikož samotný Senát a následně i vláda vyslovila s tímto návrhem souhlas.⁵⁹

2. 4. 1 Analýza navrhované právní úpravy

Podle návrhu by mělo k určení soudního exekutora docházet před zahájením exekučního řízení na žádost podanou oprávněným exekučnímu soudu, a to na základě § 353a OSŘ. Toto ustanovení bylo zařazeno do části sedmé OSŘ, která se nazývá tvz. jiná činnost soudu.⁶⁰ Nešlo tedy o výběr již v rámci řízení, ale o úkon soudu před zahájením vykonávacího řízení. Konkrétní způsob výběru byl upraven v § 28 EŘ. *Exekuční soud určí na žádost oprávněného k vedení exekuce exekutora, jehož sídlo exekutorského úřadu je v obvodu krajského soudu, ve kterém je exekuční soud. Exekutor se určí podle číselného pořadí jeho jména v seznamu exekutorů pro daný obvod krajského soudu, které připadá na okamžik podání žádosti o určení exekutora oprávněným.*⁶¹ Jednalo se tedy o tvz. kolovací systém v rámci obvodu krajského soudu.⁶² Soudní exekutoři měli být vybíráni na základě nově zřízeného seznamu exekutorů vedeného Ministerstvem spravedlnosti.⁶³ Exekuční soud by na základě těchto pravidel určil soudního exekutora a bez zbytečného odkladu o tom vyrozuměl oprávněného.⁶⁴ Je rovněž zdůrazněno, že určení by nebylo rozhodnutím, z čehož vyplývá, že proti němu by nešel podat opravný prostředek.

⁵⁸ Dostupné na <<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&T=499>>, [cit. 14. únor 2019].

⁵⁹ Stanovisko vlády k sněmovnímu tisku č. 499 [online]...s. 1.

⁶⁰ Stanovisko vlády k sněmovnímu tisku č. 499 [online]... s. 2.

⁶¹ Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 499 [online]... s. 3.

⁶² Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 499 [online]... s. 8.

⁶³ Tamtéž

⁶⁴ Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 499 [online]... s. 2.

V případě, že by exekutorovi došel exekuční návrh bez toho, aniž by byla předtím podána žádost exekučnímu soudu o určení exekutora, exekutor vyzve oprávněného, aby do 15 dnů podal exekučnímu soudu žádost o určení exekutora podle § 353a OSŘ a poučí ho, že jinak návrh odmítne. Exekutor následně po určení předá spis řádně určenému exekutorovi a účinky původního exekučního návrhu oprávněného zůstávají zachovány.⁶⁵ Zásadním účinkem podání exekučního návrhu je, že exekuční řízení je zahájeno dnem, kdy exekuční návrh došel exekutorovi. V případě tedy, že oprávněný bude mít zájem na zahájení exekučního řízení v co nejkratší době, např. z důvodu promlčení exekučního titulu, zašle exekuční návrh kterémukoli exekutorovi, a tím exekuční řízení zahájí. Tento způsob považuji za pochybný. V případě, že oprávněný bude mít zájem na okamžitém zahájení exekučního řízení, tak nejsnazší cesta pro něj je zaslat exekuční návrh kterémukoli exekutorovi, a tím exekuční řízení zahájí. Kdyby měl postupovat řádně podle zákona, tak by se exekuční řízení zahájilo až poté, co exekuční soud určí soudního exekutora. Za lepší řešení takové situace považuji, že již samotný návrh soudu na určení soudního exekutora by byl prvním úkonem v exekučním řízení. Dále bych zde rád uvedl, že samotnou žádostí o určení exekutora by se prodloužila fáze před zahájením exekučního řízení. O jak dlouhou dobu by se taková fáze prodloužila, můžeme jen spekulovat, jelikož v navrhovaném § 353a OSŘ nejsou stanoveny žádné lhůty pro určení soudního exekutora. Jako další negativum můžeme spatřit ve zvýšení administrativního náporu na oprávněného, který by nově kromě exekučního návrhu musel podat žádost k soudu o určení exekutora.

Jakmile by exekuční návrh došel příslušnému exekutorovi, ten by kromě zápisu do rejstříku zahájených exekucí musel požádat znovu exekuční soudu o pověření k vedení exekuce dle § 43a EŘ. Taková dualita podání na soud v téže věci by znamenala další časovou prodlevu v neprospěch oprávněného. Na tomto místě si je důležité připomenout novelu EŘ zákon č. 396/2012 Sb., která měla v úmyslu provést opatření ke snížení nadbytečné soudní agendy a její zrušení či převedení jiným orgánům.⁶⁶ V případě, že by teritorialita soudních exekutorů byla dle tohoto návrhu zavedena, v tomto směru by to byl krok zpět a soudům by se naopak znova přitížilo.

V důvodové zprávě, v bodě týkající se hospodářského a finančního dosahu navrhované právní úpravy na státní rozpočet a rozpočty soukromých subjektů je řečeno, že „*navržená právní úprava nemá přímý vliv na rozpočty veřejných ani soukromých subjektů, s výjimkou nákladů na státní rozpočet na zavedení seznamu soudních exekutorů a systému přidělování exekucí soudy.*“⁶⁷ S tímto však nemůžu souhlasit. Co se týče rozpočtu soukromých subjektů,

⁶⁵ Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 499 [online]... s. 3.

⁶⁶ KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 1, s. 1.

⁶⁷ Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 499 [online]... s. 7.

jsou to právě ony, které ponесou zvýšené náklady na určení soudního exekutora exekučním soudem. Tím spíš, když oprávnění budou zastoupeni advokátem. Taky nesmíme opomenout novou agendu soudu, která záleží v přijímání žádostí o určení exekutora a následné vyřízení žádosti. Tímto vzniknou nové náklady na státní rozpočet, jelikož bude potřeba posílení soudu jak z personálního, tak i materiálního hlediska.

Zaměřím-li se na účinnost tohoto návrhu, která byla stanovena na první den třetího kalendářního měsíce následující po vyhlášení⁶⁸, tak ji považuji za nedostačující. Jedná se o významnou změnu v důležitém právním oboru, která měla být prováděna „za pochodu“ což za tři měsíce nešlo zcela zásadní změny provést. Připomeňme si zde již zmiňované personální posílení soudního a rovněž exekutorského aparátu. K tomuto se rovněž vyjadřoval v roce 2015 současný prezident EK ČR, kdy zmiňoval, že s případným zavedením teritoriality soudních exekutorů bude třeba se zabývat problémem zvětšování a zmenšování některých exekutorských úřadů, a s tím související nábor nových zaměstnanců, resp. propouštění. Proto vyzýval k dostatečné legisvakanci lhůtě.⁶⁹

2. 4. 2 Stanovisko Ministerstva spravedlnosti k senátnímu tisku č. 499

Ministerstvo spravedlnosti si v souvislosti se senátním tiskem č. 499 v roce 2015 nechalo zpracovat studii s názvem „Vliv teritoriality soudních exekutorů na vymahatelnosti pohledávek, na délku vymáhání a na další parametry exekučního řízení, návrhy alternativních legislativních řešení“, (dále jen „Studie“), kterou vypracovala Vysoká škola ekonomická v Praze. Pokud bychom měli uvést data, ze kterých Studie vycházela, tak již v samotném úvodu autoři Studie sdělují, že neexistují žádné dostupné relevantní statistiky, ze kterých by mohli ve Studii vycházet. Proto požádali o poskytnutí informací a podkladů samotné Ministerstvo spravedlnosti, dále oslovili některé exekutorské úřady a rovněž zástupce skupiny věřitelů.⁷⁰ Na základě Studie vydalo Ministerstvo spravedlnosti stanovisko, že k navrhované právní úpravě vyjadřuje nesouhlas, a to z níže uvedených důvodů.

Zásadním důvodem pro zamítavé stanovisko byl argument, že výsledek analýzy prokazuje, že by zavedení teritoriality soudních exekutorů jednoznačně směřovalo ke snížení vymahatelnosti pohledávek. Autoři analýzy vycházejí z toho, že mezi výsledky činnosti exekutorských úřadů existují zásadní rozdíly. Nejhorší exekutorské úřady ze skupiny, která byla předmětem analýzy, dosahují výkonnosti na úrovni pouhých 37 procentních bodů výkonnosti

⁶⁸ Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 499 [online]... s. 4.

⁶⁹ PLÁŠIL, Vladimír. Exekuce v době hypertrofie práva. In HAVLÍČEK, Karel (ed). *Moderní exekuce: (cesta zodpovědného vymáhání): sborník z odborných akcí Pražského právníckého podzimu*. Praha: Havlíček Brain Team, 2016, s. 112.

⁷⁰ SMRČKA, Luboš, PLAČEK, Jan. *Vliv teritoriality soudních exekutorů na vymahatelnost pohledávek, na délku vymáhání a na další parametry exekučního řízení, návrhy alternativní legislativních řešení* [online]. amsp.cz, 2015 [cit. 19. 2. 2019]. Dostupné na <https://www.ekcr.cz/admin/priloha/Odborné_vyjádřen%C3%AD_def.pdf>, s. 2.

úřadu nejlepších.⁷¹ Tento systém by vedl k velké nejistotě pro oprávněného, který exekutor zrovna na něj vyjde, jestli ten výkonný nebo naopak nevýkonný. Za tak nejistého stavu by mohlo docházet k významnějšímu odklonu od výkonu rozhodnutí podle EŘ zpět k výkonu rozhodnutí podle OSŘ. *Z analýzy rovněž plyne, že přiřazování kauz podle místní příslušnosti by de facto soudním exekutorům zajišťovalo zakázky bez ohledu na poskytovanou kvalitu a přístup ke klientovi.*⁷² Z prostředí exekucí by tedy vymizela jakási konkurence, která právě vedla ke zkvalitnění služeb exekutorů. Naopak si můžeme představit, že zavedením teritoriality by i ty výkonnější exekutorské úřady „z pohodlněly“, jelikož by už nově nemohly ovlivnit nápad exekucí.

Ministerstvo se rovněž vyjádřilo k legislativní stránce návrhu, kdy mělo výhrady k novému § 353a OSŘ. Správně poukázalo na skutečnost, že v případě vyloučení exekutora například z důvodu podjatosti se podává nová žádost exekučnímu soudu o určení exekutora. Vhodnější postup podle stanoviska by měl spočívat v postupu exekučního soudu ex offo, tedy v určení nového exekutora přímo soudem a nikoli novým podáním žádosti o určení soudního exekutora.⁷³ Z pohledu oprávněného by takový postup znamenal úlevu jak finanční, tak časovou. Dále se vyjadřuje k situaci, kdy v navrhovaném znění není řešen postup neurčeného soudního exekutora, u něž bylo zahájeno exekuční řízení a oprávněný mu poté neoznačí určeného exekutora (§ 39a odst. 2) - řeší se pouze situace, kdy oprávněný nepodá žádost o určení soudního exekutora (§ 39a odst. 1).⁷⁴ Vhodným následkem v případě neoznačení určeného exekutora by bylo odmítnutí exekučního návrhu exekutorem, podobně jak tomu je v případě, kdy nepodá žádost o určení exekutora. Konečně Ministerstvo spravedlnosti uvádí, že přílohou exekučního návrhu by měl být rovněž dokument o určení soudního exekutora podle § 353a OSŘ.⁷⁵ To má zejména praktické důsledky, jelikož se exekutor dozví, jestli je nebo není určen k provedení exekuce.

2. 4. 3 Stanovisko Exekutorské komory k senátnímu tisku č. 499

Exekutorská komora nezůstala v pozadí a reagovala na výše uvedenou Studii zpracováním nezávislého odborného stanoviska, které si nechala zpracovat prof. Ing. Vladimírem Smejkaem, CSc., LL.M. Stanovisko se ve drtivé části zabývá nikoli závěry, se kterými Studie přišla, ale jakým způsobem a na základě jakých dat se k těmto výsledkům došlo.

⁷¹ SMRČKA, Luboš, PLÁČEK, Jan. *Vliv teritoriality soudních exekutorů na vymahatelnost pohledávek, na délku vymáhání a na další parametry exekučního řízení, návrhy alternativní legislativních řešení* [online]. amsp.cz, 2015 [cit. 19. 2. 2019]. Dostupné na <https://www.ekcr.cz/admin/priloha/Odborné_vyjádřen%C3%AD_def.pdf>, s. 19.

⁷² SMRČKA, Luboš, PLÁČEK, Jan. *Vliv teritoriality soudních exekutorů na vymahatelnost pohledávek, na délku vymáhání a na další parametry exekučního řízení, návrhy alternativní legislativních řešení* [online]. amsp.cz, 2015 [cit. 19. 2. 2019]. Dostupné na <https://www.ekcr.cz/admin/priloha/Odborné_vyjádřen%C3%AD_def.pdf>, s. 6.

⁷³ Stanovisko Ministerstva spravedlnosti k sněmovnímu tisku č. 499 [online]... s. 2.

⁷⁴ Tamtéž

⁷⁵ Stanovisko Ministerstva spravedlnosti k sněmovnímu tisku č. 499 [online]... s. 2.

V závěru autor stanoviska uvádí, že Studie „*nesplňuje požadavky na vědecké či odborné dílo, je tendenční, vyjadřuje zřejmě subjektivní názory autorů a nemůže sloužit jako podklad pro jakékoliv rozhodnutí ohledně teritoriality. Odůvodňovat změnu v systému exekucí či naopak její absenci výše uvedeným dokumentem na bázi nereprezentativních dat a jejich nepřezkoumatelnou interpretací není možné.*“⁷⁶ Tímto tedy Exekutorská komora vyjádřila ke Studii nesouhlas a zpochybnila jeho objektivitu.

2. 5 Pohled vybraných subjektů na teritorialitu soudních exekutorů

V této části práce si kladu za úkol představit čtenáři názory dvou subjektů, které se zavedení, resp. nezavedení teritoriality nejvíce dotýká. Přirozeně jako první uvedu pohled EK ČR a následně na to navážu pohledem Soudcovské unie České republiky. Na tomto místě považuji za zbytečné dále rozvádět pohledy České asociace věřitelů a České asociace povinných, jelikož z logiky věci vyplývá, že každý stojí na straně svých zájmů. Česká asociace věřitelů je tedy proti zavedení teritoriality ze všech uvedených důvodů proti zavedení. Česká asociace povinných je naopak pro její zavedení, s ohledem na důvody podporující teritorialitu.

2. 5. 1 Exekutorská komora

Pro EK ČR je otázka teritoriality zásadní, jelikož zavedením teritoriality by se významně změnilo prostředí, ve kterém exekutoři vykonávají svou činnost. EK ČR jako vrcholný orgán, který sdružuje všechny soudní exekutory v České republice vyjádřila svůj názor na teritorialitu soudních exekutorů na svém sněmu EK ČR dne 27. 5. 2014 v Brně. Vyzvala k urychlenému zavedení teritoriality soudních exekutorů podle místa bydliště (sídla) povinného a rovněž žádá o provedení legislativních změn, které povedou ke garanci faktické nezávislosti a nestrannosti soudních exekutorů a odstraní tak stav, kdy exekutoři jsou si navzájem konkurujícími podnikateli usilujícími o získání co nejvíce exekucí.⁷⁷ EK ČR tedy vyjádřila jednoznačnou podporu pro přijetí teritoriality soudních exekutorů. Tento směr z roku 2014 zároveň potvrdil současný prezident EK ČR Plášil, kdy uvádí, že „*rozhodnutím sněmu Komory bylo už v roce 2014 tehdejší vedení Komory zavázáno, že má místní příslušnost prosazovat. To je nepřetržitě dodržováno.*“⁷⁸

⁷⁶ SMEJKAL, Vladimír. *Odborné vyjádření k dokumentu: Smrčka, L., Plaček, J. Vliv teritoriality soudních exekutorů na vymahatelnost pohledávek, na délku vymáhání a na další parametry exekučního řízení, návrhy dalších alternativních řešení.* [online]. ekcr.cz, 2015 [cit. 14. únor 2019]. Dostupné na <https://www.ekcr.cz/admin/priloha/Odborné_vyjádřen%C3%AD_def.pdf>, s. 10 - 11.

⁷⁷ KUČERA, Petr. *Sněm soudních exekutorů se drtivou většinou přihlásil k teritorialitě* [online]. teritorialita.webnode.cz, 28. 5. 2014 [cit. 19. únor 2019]. Dostupné na <<https://teritorialita.webnode.cz/news/snem-soudnich-exekutoru-se-drtivou-vetsinou-prihlasil-k-teritorialite-/>>.

⁷⁸ PLÁŠIL, Vladimír. Jak plánuje tříleté období činnosti Exekutorské komory ČR? *Komorní listy*, 2018, roč. 10, č. 2, s. 7.

Nutno zároveň dodat, že stanovisko z roku 2014 je stanoviskem celé EK ČR, tedy jednotného orgánu. To však neznamená, že každý exekutor vykonávající exekuce v České republice je pro zavedení teritoriality soudních exekutorů. Beníková zavedení teritoriality soudních exekutorů s nadsázkou označuje jako „vzpouza malých úřadů proti velkým“.⁷⁹

V otázce postupu při zavedení principu teritoriality, se chce EK ČR vydat cestou postupnou. Navrhuje, aby prvně byla zavedena tzv. nepravá teritorialita, tedy systém, kdy principem teritoriality jsou ovládány pouze pohledávky státu a veřejnoprávních subjektů.⁸⁰ K tomuto se vyjadřovala rovněž bývalá prezidentka EK ČR Fučíková, když sdělila „*Exekutorská Komora České republiky ideu místní příslušnosti podporuje. Nicméně po širší diskuzi této problematiky uvnitř stavu, ale i s jinými subjekty, které se účastní vymáhacího procesu, dospěla k názoru, že rizika vyplývající ze současného nerovnoměrného rozložení nápadu exekucí a velké různorodosti mezi exekutorskými úřady, by bylo možné eliminovat zavedením tzv. nepravé místní příslušnosti.*“⁸¹ Po osvědčení zavedení nepravé teritoriality by mělo následovat zavedení pravé teritoriality, která by dopadala na veškeré vymáhané exekuční tituly, tedy nejen na ty státní a veřejnoprávní.

Co se týče územního modelu teritoriality, jaký EK ČR navrhuje, tak v tomto zatím jasno nemá. K otázce modelu se vyjádřil prezident EK ČR Plašil, kdy uvádí, že *“pokud se týká úvah, zda v podmínkách České republiky zavést okresní nebo krajskou místní příslušnost, je třeba zohlednit skutečnost, že soudní okresy jsou u nás obsazeny dosti disproporčně, například v Praze působí 40 soudních exekutorů, ale třeba v Berouně nebo v Lounech jen jeden exekutor. V případě zavedení okresní příslušnosti by muselo Ministerstvo spravedlnosti stanovit formou vyhlášky nebo instrukce pravidlo, podle kterého by došlo k rovnoměrnému rozložení exekutorských úřadů.*“⁸² Doposud tedy nemá EK ČR jasno v tom, zda by si představovala model v územním rozsahu okresních soudů nebo krajských.

2. 5. 2 Soudcovská unie České republiky

Soudcovské unie České republiky jako profesního sdružení soudců by se zavedení teritoriality soudních exekutorů rovněž významně dotklo. Nejen z toho důvodu, že by soudům přibyla nová agenta týkající se výběru soudních exekutorů, ale i zavedením teritoriality by mohlo dojít k velkému přesunu výkonu rozhodnutí zpět na výkon rozhodnutí podle OSŘ.

⁷⁹ BENÍKOVÁ, Dagmar. Několik úvah nad připravovanou změnou exekučního řádu. *Bulletin advokacie*, 2010, roč. 2010, č. 6, s. 40.

⁸⁰ *Exekutorská komora ČR navrhuje zavedení nepravé teritoriality. Nabízí tak alternativu k navrhované senátní novele exekučního řádu* [online]. ekcr.cz, 2015 [cit. 19. 2. 2019]. Dostupné na <<https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2029-exekutorska-komora-cr-navrhuje-zavedeni-neprave-teritoriality-nabizi-tak-alternativu-k-navrhovane-senatni-novele-exekucniho-radu-10-7-2015?w>>.

⁸¹ Tamtéž

⁸² PLÁŠIL, Vladimír. Jak plánuje tříleté období činnosti Exekutorské komory ČR? *Komorní listy*, 2018, roč. 10, č. 2, s. 8.

Podle prezidentky Soudcovské unie ČR Zemanové současná právní úprava ukázala, že principy, na kterých byla tato právní úprava postavena se v některých případech a bohužel čím dál častěji projevují v narušení nezávislosti soudních exekutorů. Zároveň taky však dodává, že někdy se jedná o pochybnosti, ale v některých případech jsou tyto pochybnosti zřejmé.⁸³ Ono narušení nezávislost shledává právě v závislosti soudních exekutorů na některých oprávněných. Tímto tedy bylo vyjádřeno znepokojení nad narušením nezávislosti soudního exekutora, které je podle Zemanové v rozporu s čl. 38 odst. 1 LZPS. Z tohoto důvodu Soudcovská unie ČR je pro zavedení teritoriality soudních exekutorů.

⁸³ ZEMANOVÁ, Daniela. Pohled Soudcovské unie na otázku teritoriality soudních exekutorů. In HAVLÍČEK, Karel (ed). *Moderní exekuce: (cesta zodpovědného vymáhání): sborník z odborných akcí Pražského právníckého podzimu*. Praha: Havlíček Brain Team, 2016, s. 85.

3. Zahraniční právní úprava výkonu rozhodnutí

3.1 Polsko

Právní úprava byla do konce roku 2018 soustředována do dvou základních kodexů. Prvním byl zákon ze dne 29. srpna 1997 o komornikach sądowych i egzekucji (dále jen „zákon o soudních exekutorech a exekucích“). Druhým zákonem je zákon ze dne 17. listopadu 1964 Kodeks postępowania cywilnego (dále jen „občanský soudní řád“). Dne 1. ledna 2019 však vstoupil v platnost nový zákon ze dne 22. března 2018 o komornikach sądowych (dále jen „zákon o soudních exekutorech“) a zákon ze dne 28. února 2018 o kosztach komorniczych (dále jen „zákon o nákladech soudního vykonavatele“), které nahrazují zákon ze dne 29. srpna o soudních exekutorech a exekucích. Nově tedy od ledna 2019 je právní úprava výkonu rozhodnutí obsažena v občanském soudním řádu, v zákoně o soudních exekutorech a v zákoně o nákladech soudního vykonavatele. Výkon rozhodnutí v polské právní úpravě je dle čl. 777 občanského soudního řádu řízením, kterým stát vymáhá povinnosti obsažené v soudních a mimosoudních rozhodnutích, jakož i jiných písemností stanovených zákonem.

V polském právním řádu není zakotven princip dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí. Primární pravomoc k výkonu rozhodnutí mají justiční orgány, kteří tuto pravomoc delegují na soudní exekutory. Neexistuje tedy možnost si volby mezi výkonem rozhodnutí, který provádí výhradně soud prostřednictvím svých zaměstnanců a výkonem rozhodnutí, které provádí soudní exekutor. Automaticky všechny řízení ve věcech výkonu rozhodnutí provádí soudní exekutor, na kterého je delegována tato pravomoc soudem. Dle čl. 758 občanského soudního řádu spadají věci týkající se výkonu rozhodnutí do působnosti okresních soudů a soudních exekutorů jednajících jejich jménem. V následujícím textu se zaměřuji na povahu soudního exekutora v Polsku a následně na to navazuji úpravou místí příslušnosti polského soudního exekutora.

V Polsku soudní exekutoři (*Komorniksądowy*) nejsou státními zaměstnanci. Jejich povahu bychom mohli přirovnat ke svobodným povoláním, tak jak je známe z České republiky. Přitom hned v úvodním čl. 2 odst. 1 zákona o soudních exekutorech je stanoveno, že se jedná o veřejného činitele působícího u okresního soudu a v čl. 3 odst. 1 zákona o soudních exekutorech je označen za veřejný orgán v rámci činnosti výkonu rozhodnutí. Soudní exekutoři jsou na základě čl. 12 odst. 1 zákona o soudních exekutorech shodně s úpravou soudních exekutorů v České republice jmenováni ministrem spravedlnosti do jednotlivých obvodů okresních soudů (*Sądrejonowy*), a to na základě žádosti samotného potencionálního exekutora. Následně dle čl. 195 odst. 1 zákona o soudních exekutorech jsou soudní exekutoři sdružováni do exekutorských komor (*SamorządKomorniczy*), které jsou tvořeny na úrovni krajských soudů, pod které náleží jednotlivé okresní soudy. Nejvyšším orgánem, který zastupuje všechny

exekutorské komory je Státní exekutorská rada (*Krajowa Rada Komornicza*), která je podle čl. 197 zákona o soudních exekutorech zároveň zástupcem soudní samosprávy. Členství soudního exekutora v komoře vzniká dnem získání oprávnění k výkonu exekuční činnosti a zaniká dnem odvolání exekutora, kdy úpravu členství se nachází v čl. 195 an. zákona o soudních exekutorech. Dle čl. 2 odst. 1 bod 2 zákona o soudních exekutorech podléhá exekutor dohledu předsedy okresního soudu, a to v oblastech dodržování zásady rychlosti, provozu kanceláře a vedení účetnictví a dodržování kancelářského řádu a nenarušování důstojnosti funkce. Dalšími orgány, které provádí dohled je dle čl. 1 odst. 2 zákona o soudních exekutorech ministerstvo spravedlnosti a dle čl. 195 odst. 2 zákona o soudních exekutorech exekutorské komory.

Na základě čl. 8 odst. 1 zákona o soudních exekutorech soudní exekutor provádí svou činnost na území tzv. revíru soudního exekutora (*rewirkomorniczy*). Tímto revírem je území daného okresního soudu, ke kterému byl soudní exekutor na základě své žádosti přidělen. V čl. 8 odst. 1 zákona o soudních exekutorech je stanoveno, že soudní exekutor provádí svou činnost výhradně na území svého revíru s výjimkou čl. 10 téhož zákona. Toto ustanovení může na první pohled působit jako založení teritoriality soudních exekutorů na základě rozsahu území okresních soudů, avšak významnou roli hraje výše jmenovaný čl. 10. V tomto ustanovení je založeno právo oprávněného zvolit soudního exekutora v oblasti jurisdikce odvolacího soudu (*sądapelacyjny*). Takové právo volby však nelze využít v případě výkonu rozhodnutí prodejem nemovité věci, vydáním nemovitosti a vyklizením nemovitosti. Tak například v případě prodeje nemovitých věcí povinného je dle čl. 921 § 1 občanského soudního řádu pro exekuci prováděnou prodejem nemovitých věcí (*egzekucja z nieruchomości*) příslušný soudní exekutor, který byl jmenován do obvodu okresního soudu, ve kterém se nemovitá věc nachází. Z výše uvedeného tedy plyne, že v případě, že se nejedná o způsob výkonu rozhodnutí jejímž předmětem má být nemovitá věc, má oprávněný právo volby exekutora v rozsahu odvolacího soudu a soudní exekutor tedy může vykonávat svou činnost i mimo území svého revíru, maximálně však do rozsahu území odvolacího soudu.

Místní příslušnost pro jednotlivé způsoby výkonu rozhodnutí je upravena v občanském soudním řádu. Krom výše uvedené místní příslušnosti v případě výkonu rozhodnutí realizovaným prodejem nemovité věci je dále například upravena místní příslušnost pro exekuci prováděnou prodejem movitých věcí (*egzekucja z ruchomości*). Zde je dle čl. 844 občanského soudního řádu místně příslušný soudní exekutor, který byl jmenován do území okresního soudu, ve kterém se movitá věc nachází. Po zahájené exekuci prodejem movitých věcí může tentýž exekutor provádět výkon rozhodnutí i na movitých věcech nacházející se mimo území jeho revíru. V případě exekuce prováděné srážkami ze mzdy (*egzekucja z wynagrodzenia za prace*) je dle čl. 880 občanského soudního řádu zásadní pro určení místní příslušnosti soudního exekutora obecný soud povinného. V případě exekuce postižením účtu povinného (*egzekucja z*

rachunkówbankowych) je na základě čl. 889 občanského soudního řádu rovněž zásadní pro určení místní příslušnosti obecný soud dlužníka.

Vzájemný vztah mezi místní příslušností upravenou v občanském soudním řádu a v zákoně o soudních exekutorech je upraven v čl. 759 občanského soudního řádu. Dle něho se právní úprava v občanském soudním řádu neužije v případě využití práva volby učiněného na základě zákona o soudních exekutorech. V případě tedy, že by oprávněný nevyužil práva volby, tak se až subsidiárně využije právní úprava místní příslušnosti obsažená v občanském soudním řádu. V případě, že oprávněný využívá práva volby, má dle čl. 10 odst. 3 zákona o soudních exekutorech povinnost toto výslovně uvést ve svém návrhu, aby tak využití práva volby bylo jasné a nesporné.

Určitou zajímavostí jsou podmínky, které stanovuje zákon o soudních exekutorech pro to, aby mohl soudní exekutor vykonávat svou činnost i mimo svůj revír. Podmínky jsou upraveny v čl. 10 odst. 4. zákona o soudních exekutorech. První podmínka spočívá v tom, že soudní exekutor, který byl zvolen na základě práva volby, exekuční návrh odmítne v případě, že nápad exekučních návrhů v daném roce přesáhl počet 5000. Další podmínkou je povinnost soudního exekutora odmítnout exekuční návrh v případě, kdy nápad exekučních titulů překročil v daném roce hranici 2500 a konečná úspěšnost případů z minulého roku nepřekročila hranici 35 %. Taková hranice se dle čl. 10 odst. 5 zákona o soudních exekutorech počítá stanovením procentního poměru počtu případů úspěšně vypořádaných v předchozím roce s počtem případů, které soudní exekutor obdržel v předchozím roce. Poslední podmínka spočívá v tom, že soudní exekutor nemůže být se svými exekučními řízeními v prodlení déle než 6 měsíců, ledaže celkový počet exekučních návrhů v předchozím roce nepřesáhl hranici 1000. Prodlení se vypočítá tak, že se vydělí počet nevyřešených případů v předchozím pololetí s průměrným měsíčním nápadem případů v předchozím pololetí.

Co se týče první podmínky, tedy určení horní hranice nápadu exekučních návrhů za kalendářní rok, můžeme takové omezení brát za jakousi obranu proti vzniku velkých exekučních úřadů co do počtu napadlých exekučních titulů. Toto tvrzení koneckonců vyplývá i z odůvodnění zákona o soudních exekutorech, když je poukazováno na omezení tzv. velkoobchodníků s exekucemi a je dávaná přednost malým a středním exekutorům, kteří jsou charakterizováni nejvyšší efektivitou při výkonu rozhodnutí s ohledem na rozsah nápadu exekučních návrhů.⁸⁴ Za zmínku určitě stojí i skutečnost, že ve staré právní úpravě v čl. 8 odst. 8 zákona o soudních exekutorech a exekucích byla hranice dvojnásobná, tedy 10000 přijatých

⁸⁴ BLOCH, Leszek. *Zmiany egzekucji 2019. Ustawa o komornikach sądowych z 28.02.2018. Wybór komornika jedynie w granicach apelacji. Dłaczegoważne jest prawowierzyciela do wyboru komornika*[online]. leszechbloch.pl, 8. 3. 2018 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<http://leszechbloch.pl/zmiany-egzekucji-2019-ustawa-o-komornikach-sadowych-z-28-02-2018-wybor-komornika-jedynie-w-granicach-apelacji-dlaczegoważne-jest-prawo-wierzyciela-do-wyboru-komornika/>>.

exekučních návrhů za kalendářní rok. Pokud bychom měli zhodnotit druhou a třetí podmínku, tak se jedná o spíše motivační podmínky, které vedou k rychlému, řádnému a úspěšnému provedení výkonu rozhodnutí. Rovněž ve druhé podmínce klesla hranice přijatých exekučních návrhů za kalendářní rok z 5000 na 2500.

Důvodová zpráva se vyjadřuje k důvodům zavedení nové právní úpravy a v následujícím textu vám představuji ty důvody, které považuji za nejpodstatnější. Formálním důvodem pro zavedení nové právní úpravy je skutečnost, že zákon o soudních exekutorech a exekucích byl více než čtyřicetkrát novelizován a zákon tak ztratil vnitřní soudržnost.⁸⁵ Hlavním materiálním důvodem pro nový zákon byla snaha o obnovení důvěry soudního exekutora jako veřejného činitele a zvýšení dohledu nad nimi.⁸⁶ Je třeba zdůraznit, že v průběhu šesti let vzrostl počet návrhů na zařazení disciplinární odpovědnosti soudních exekutorů z 30 % v roce 2010 na 102 v roce 2015, což je nárůst o 340%.⁸⁷ Dále byla snaha o snížení nesrovnalostí v činnostech soudních exekutorů.⁸⁸ Zda se nová právní úprava osvědčí s ohledem na představené důvody je otázkou budoucnosti.

Polská a česká právní úprava výkonu rozhodnutí je v určitých směrech velice podobná. Tak například samotná právní úprava je soustředěována do dvou zákonů, tedy občanského soudního řádu a zákona o soudních exekutorech, dále samotný institut polského soudního exekutora je podobný se soudním exekutorem v České republice, ať už z pohledu jeho postavení v oblasti výkonu rozhodnutí, samostatného postupu při výkonu rozhodnutí, ale i dohledu nad jeho činností ze strany předsedů okresních soudů. Pokud bychom se měli zaměřit na podobnosti v oblasti výběru soudního exekutora oprávněným, tak na rozdíl od české právní úpravy je nově od ledna 2019 v polské právní úpravě založen princip teritoriality v rozsahu oblasti odvolacího soudu. Polský oprávněný má tedy možnost výběru, ale pouze v rozsahu oblasti výše uvedené.

3.2 Německo

Nucený výkon rozhodnutí (*Zwangsvollstreckung*) je postup, který je využíván k vymáhání soukromoprávních nároků prostřednictvím orgánu veřejné moci. Jeho stěžejní právní úpravu najdeme v knize osmé Zivilprozessordnung (dále jen „ZPO“), a to v § 704 až § 1024 a v Gesetz über die Zwangsversteigerung und Zwangsverwaltung (dále jen „ZVG“). Postavení soudních vykonavatelů je upraveno Gerichts Vollziehersordnung (dále jen „GVO“).

⁸⁵ Důvodová zpráva k zákonu o soudních exekutorech [online]... s. 2.

⁸⁶ Tamtéž

⁸⁷ Důvodová zpráva k zákonu o soudních exekutorech [online]... s. 1.

⁸⁸ Tamtéž

Nucený výkon rozhodnutí, který je realizován prostřednictvím ZPO, se zabývá vymáháním nároků ze soukromoprávních poměrů. Vykonávají se dle § 704 ZPO konečná rozhodnutí, tedy ta, proti nimž nelze podat opravný prostředek nebo rozhodnutí, která jsou předběžně vykonatelná. Vykonávají se zároveň dle § 794 ZPO exekuční tituly vydaná nejen soudními orgány, ale i mimosoudní, jako například smíry uzavřené právníky (*Anwaltsvergleiche*) nebo notářské listiny (*notarielle Urkunden*).

V německém právním řádu není zakotven princip dvojkolejnosti, tedy systém, ve kterém jsou výkony rozhodnutí pověřeny jak soudy, tak i soudní exekutoři. V Německu dle § 753 ZPO provádí výkon rozhodnutí výhradně soud prostřednictvím soudních vykonavatelů (*Gerichtsvollzieher*). Soudní vykonavatel je dle § 1 GVO zaměstnancem soudu, který podléhá doзору předsedy příslušných okresních soudů. Při vykonávání své činnosti je však nezávislý a při výkonu rozhodnutí postupuje soudní vykonavatel samostatně. K povaze soudního exekutora se vyjádřil Karl-Heinz Brunner z Německého svazu vykonavatelů (*Deutscher Gerichtsvollzieherbunde.V. – DGVB*) „*Německý vykonavatel je státní úředník, svoji kancelář však vede na vlastní náklady. Určité aspekty soukromého podnikání tu tedy spatřovat lze. Vykonavatel dostává plat, ale i příplatky a podíly z vymožených plnění.*“⁸⁹ Zaměřím-li se na zhodnocení postavení soudního vykonavatele v Německu z pohledu české právní úpravy, tak docházím k závěru, že se nejedná čistě o soudního vykonavatele, kterého známe z českého prostředí. Soudní vykonavatel v Německu působí do jisté míry svébytně oproti soudnímu vykonavateli v Česku, ať už z pohledu nákladů na svou kancelář, které nese sám a rovněž podílů a příplatků z úspěšně vymožených plnění. Zejména tyto dvě skutečnosti mají podobnost v institutu českého soudního exekutora. Zároveň jak soudní vykonavatel v Německu, tak soudní exekutor v Česku podléhá dohledu předsedovi okresního soudu.

Výkon rozhodnutí realizovaný výhradně orgány státní moci má významný dosah do státního rozpočtu. V Německu v podstatě žádný z orgánů zabývající se výkonem rozhodnutí nepracuje tak, že by měl z vlastní činnosti pokryty být jen provozní náklady.⁹⁰ Mimo jiné z tohoto důvodu byl v roce 2007 ve spolkovém sněmu předložen návrh zákona spolkové rady, který měl umožnit provádět výkon rozhodnutí osobám, které nejsou příslušníky veřejných orgánů, tak jako jsou soudní vykonavatelé⁹¹ a dále návrh na přijetí zákona o exekutorech, kterým by se změnilo postavení soudních vykonavatelů tak, že by již do budoucna nebyli

⁸⁹ BÁČOVÁ, Petra. V Německu exekutory nemají, tamní soudy ročně zahájí více než 6 milionů výkonů rozhodnutí (18. 11. 2013) [online]. eker.cz, 18. 11. 2013 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<https://www.eker.cz/1/aktuality-pro-media/1403-v-nemecku-exekutory-nemaji-tamni-soudy-rocne-zahaji-vice-nez-6-milionu-vykonu-rozhodnuti-18-11-2013?w=>>>.

⁹⁰ JANČUŠKA, Michal. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 2014, roč. 6, č. 1, s. 35.

⁹¹ Znění návrhu zákona [online]. *dip21.bundestag.de*, 2007 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/16/057/1605724.pdf>>.

státními zaměstnanci.⁹² Soudní vykonavatelé, zaměstnanci jednotlivých soudů se měli zcela osamostatnit a neměli mít status zaměstnance soudu a výkon rozhodnutí v Německu měl být zcela převeden ze státních orgánů na soukromoprávní osoby. Výše dva jmenované návrhy však nebyly schváleny, jelikož došlo ke skončení volebního období.⁹³ V následujícím volebním období byly opětovně oba dva návrhy předloženy.⁹⁴ Ani jeden však nebyl spolkovým sněmem přijat.⁹⁵ Doposud tedy německý výkon rozhodnutí funguje na způsobu soudního výkonu rozhodnutí, který je realizovaný výhradně soudními vykonavateli, jakožto zaměstnanci soudu.

Z ekonomického pohledu tedy vidíme, že výkon rozhodnutí prováděný výhradně státními orgány je podstatně zatěžující pro státní rozpočet, jelikož riziko neúspěšného výkonu nese právě stát. V tomto spatřuji výhodu soudního exekutora z pohledu státního rozpočtu, jelikož riziko spojené s neúspěšným výkonem rozhodnutí nese sám. Můžu tak uzavřít, že soudní exekutor má větší motivaci k úspěšně provedenému výkonu než státní orgán, jelikož soudní exekutor nese veškeré náklady sám. Zároveň беру za nespravedlivé, aby riziko neúspěšného výkonu rozhodnutí nesli daňoví poplatníci a nikoli samotní účastníci, resp. vykonavatel. Níže v následujícím textu se zaměříme na příslušnost soudu při provádění výkonu rozhodnutí.

Podle § 1 ZPO je věcná příslušnost určena zákonem o soudech a soudcích.⁹⁶ Pro rozhodování o návrzích výkonu rozhodnutí je dle § 764 odst. 1 ZPO obecně věcně příslušný okresní soud (*Amtsgericht*). Místní příslušnost je upravena v obecných ustanoveních ZPO. Příslušným soudem ve věcech zabavení pohledávek nebo jiného majetku dlužníka je dle § 828 ZPO ve spojení s § 13 ZPO okresní soud v místě bydliště. V případě že je dlužníkem právnická osoba je dle § 828 ZPO ve spojení s § 17 ZPO místně příslušný soud, v jehož obvodu má právnická osoba sídlo. U donucovacích opatření k zajištění provedení určitých úkonů nebo zdržení se nějakého jednání je dle § 274 ZPO příslušný obecný soud dlužníka, tedy bydliště fyzické osoby, resp. sídlo právnické osoby. V případě nuceného prodeje nemovitých věcí upraveném v § 23 ZPO a nucené správy upravené v § 31 ZPO je příslušný soud, kde se nachází ten který majetek.

Z výše uvedeného tedy můžeme shrnout, že německá právní úprava výkonu rozhodnutí se institucionálně podobá výkonu rozhodnutí podle OSŘ. Významnou roli při výkonu hrají okresní soudy a soudní vykonavatelé. Soudní vykonavatelé, byť zaměstnanci soudu mají dosti

⁹² Znění návrhu zákona [online]. *dip21.bundestag.de*, 2007 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/16/057/1605727.pdf>>.

⁹³ Seznam nepřijatých návrhů změn [online]... s. 19.

⁹⁴ Znění návrhů zákonů [online]. *dip21.bundestag.de*, 2010 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/17/012/1701225.pdf>>.

⁹⁵ Seznam nepřijatých návrhů změn [online]... s. 24.

⁹⁶ Zákon o soudech a soudcích dostupný na <<https://www.gesetze-im-internet.de/gvg/GVG.pdf>>, [cit. 15. únor 2019].

společného se soudními exekutory jako soukromoprávními osobami. Jako nevýhodu systému výkonu rozhodnutí v Německu považují ekonomický dopad na státní rozpočet, který následně dopadá na daňové poplatníky v zemi.

3.3 Slovensko

Úprava výkonu rozhodnutí je na Slovensku obsažena v zákoně č. 233/1995 Z. z., o súdnych exekutoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ve znení neskorších predpisov (dále jen „exekuční řád“) a v zákoně č. 99/1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok, ve znení pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“). S účinností od 1. 5. 2009 došlo na Slovensku k dílčímu zrušení dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí. Výkon rozhodnutí byl zcela převeden na soudní exekutory s výjimkou rozhodnutí, ve kterých jde dle § 251 odst. 1 občanského soudního řádu o výchovu nezletilého dítěte. V tomto případě je nutno podat návrh na soudní výkon rozhodnutí. Další významná změna ve slovenském výkonu rozhodnutí nastala 1. 4. 2017, když se do právní úpravy zařadil princip teritoriality.

Dle § 55 odst. 1 exekučního řádu se stanoví, že exekuci provede ten exekutor, kterého pověří exekuční soud. Výběr exekutora probíhá na základě náhodného výběru pomocí technických a programových prostředků, které jsou schváleny ministerstvem spravedlnosti. Podle důvodové zprávy k zákonu má systém výběru exekutora zabezpečit nestrannost exekutorů v řízení, dále přetržení vazeb mezi oprávněným a soudním exekutorem a zároveň zajištění rovnoměrného zatížení jednotlivých exekutorských úřadů.⁹⁷ Pro spravedlnost takového výběru je zároveň důležité, aby byl brán zřetel na výši, resp. hodnotu konkrétních vymáhaných pohledávek, aby nedocházelo k sice rovnoměrnému přidělování exekučních návrhů co do počtu, ale nikoli jejich celkové hodnoty. K tomuto se rovněž vyjadřuje důvodová zpráva k zákonu, kdy stanovuje, že bude brán zřetel nejen na hodnotu vymáhané pohledávky, ale i povahu vymáhaného nároku.

Pravidla teritoriality jsou upravena v § 55 odst. 2 exekučního řádu. Ten stanovuje, že soud přiděluje exekutorovi vymáhanou věc v územním obvodu krajského soudu, ve kterém se nachází místo trvalého pobytu, nebo bydliště povinného v případě, že je povinným fyzická osoba, dále sídlo v případě povinného jako právnické osoby, dále sídlo orgánu, který je podle zákona oprávněn jednat za stát v případě, že povinným je stát a konečně sídlo organizační složky podniku, v případě že povinným je zahraniční právnická osoba. Podpůrně v odst. 3 téhož ustanovení jsou uvedeny případy, kdy nelze příslušnost určit podle odst. 2. Poté je rozhodná poslední známa adresa trvalého pobytu, bydliště, sídla, sídla organizační složky státu a sídla organizační složky zahraniční právnické osoby. Jestliže ani v tomto případě nebude možné určit

⁹⁷ Důvodová zpráva k novele exekučního řádu [online]. *najpravo.sk*, 2017 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<https://www.najpravo.sk/dovodove-spravy/rok-2017/2-2017-z-z.html?print=1>>.

místně příslušného exekutora, bude určen náhodným výběrem exekutor v územním obvodu krajského soudu v Banské Bystrici. V případě výkonu rozhodnutí o nezletilých dětech je dle § 273 odst. 5 občanského soudního řádu příslušný obecný soud dítěte a výše jmenovaná pravidla se na tento typ výkonu neuzijí.

Dosavadního hodnocení právní úpravy na Slovensku jsme se doposud nedočkali. Neexistují žádná oficiální stanoviska ani analýzy, které by se zabývaly efektivitou a naplněním cílů změn, které nabyly účinnosti v roce 2017. K tomuto se vyjádřila i slovenská ministryně spravedlnosti Žitnianská, kdy uvedla, že jsou přesvědčeni, že zavedení teritoriality bude fungovat dobře, ale první smysluplné hodnocení očekává až za dva roky od účinnosti, tedy nejdříve v dubnu roku 2019.⁹⁸

3.4 Úvahy de lege ferenda pro český výkon rozhodnutí

Zamyslíme-li se nad vhodnou právní úpravou do budoucna, tak musím poznamenat, že právní úpravu výběru soudních exekutorů, která by zcela vyhovovala povinným, oprávněným i státnímu aparátu nelze nalézt. Vždy půjde o poměrování hodnot a argumentů a jejich následné vyhodnocení zástupci moci zákonodárné, které argumenty a hodnoty jsou pro dané období ty nejdůležitější. V této podkapitole se zaměřuji na právní úpravu stávající, tedy bez principu teritoriality soudních exekutorů, kde jsou hledány možné kroky ke zlepšení současného systému. Následně navazuji úvahami o podobě budoucí právní úpravy, která by obsahovala princip teritoriality.

3.4.1 Právní úprava bez principu teritoriality

Současná právní úprava, tedy stav, kdy není ve výkonu rozhodnutí podle exekučního řádu zakotven princip teritoriality je podrobována značné kritice ze strany nejen povinných, ale i některých soudních exekutorů. Takovému stavu by mohla zabránit zejména inspirace v Polsku, kdy mají v právní úpravě výkonu rozhodnutí stanovena pravidla pro výběr soudních exekutorů. Pravidla pro výběr soudních exekutorů jsem podrobně rozebíral v podkapitole týkající se polské právní úpravy a zde jen připomenu, že se jedná o pravidla maximálního nápadu exekučních titulů pro jeden exekuční úřad a dále dvě pravidla týkající se výkonnosti daného soudního exekutora.

Polský soudní exekutor musí pravidla splňovat, aby mohl být vybírán na základě práva volby i mimo svůj územní rozsah působnosti (*rewir*). Nutno podotknout, že tato pravidla měly v Polsku rovněž v předešlé právní úpravě, konkrétně v čl. 8 odst. 8 zákona o exekutorech a exekucích. Tato právní úprava byla účinná před rokem 2019, kdy ještě teritorialita soudních

⁹⁸ PLÁŠIL, Vladimír. Jak plánuje tříleté období činnosti Exekutorské komory ČR? *Komorní listy*, 2018, roč. 10, č. 2, s. 6.

exekutorů nebyla zavedena a exekutor mohl být vybírán zcela volně, bez jakýkoli místních pravidel, což odpovídá našemu současnému modelu.

První pravidlo, tedy omezení nápadu exekučních titulů pro jednoho exekutora by vedlo ke srovnání rozdílů mezi jednotlivými exekutorskými úřady co do počtu exekučních návrhů. Omezení by mohlo „uklidnit“ situaci na exekučním trhu a exekutorská agenda by tak mohla být rozprostřena mezi více exekutorské úřady a rozdíly by nebyly takto výrazné, jak tomu je doposud. Pokud bychom měli hovořit o tom, jak vysoké by mělo být číslo pro maximální roční nápad exekučních návrhů, neměli bychom rozhodně vycházet z čísla 10.000, jak tomu je v současné polské právní úpravě. Nejen velikost země, ale i počet obyvatel v těchto dvou zemích se výrazně liší a s tím i počet zahájených exekucí za rok. V České republice bylo v roce 2017 celkově zahájeno 612.000 exekucí a od roku 2014 má toto číslo tendenci klesat.⁹⁹ Tak například pro srovnání v České republice bylo v roce 2012 zahájeno 820.000 exekucí, kdežto v Polsku přes 5.000.000 zahájených exekucí.¹⁰⁰

Další dvě pravidla týkající se výkonnosti soudního exekutora, která se zabývají rychlostí vyřizování exekučních návrhů a úspěšnosti vymáhání exekučních návrhů by vedla k motivaci všech soudních exekutorů. Zabezpečila by dostatečnou výkonost exekutorů, jelikož by museli splňovat určitá kritéria k tomu, aby mohli být na seznamu exekutorů, které si oprávnění mohou vybírat. Pokud bychom měli hovořit o hodnotách pro jednotlivá pravidla, i zde platí výše uvedené, tedy nemůžeme zde nastavit stejné hodnoty z Polska, ale musí být nastaveny hodnoty přiměřené českému exekučnímu prostředí.

Výše uvedenými pravidly by se zavedl jednotný systém pro všechny soudní exekutory, který by ovlivnil právo volby oprávněného. V případě, že by některý ze soudních exekutorů nespĺňoval některé z pravidel, nemohl by být vybírán mimo svůj územní rozsah působnosti. Zároveň je třeba všechna tato pravidla vykládat společně, jelikož každé samotné z nich by nebylo efektivní a jejich úplné efektivnosti by bylo dosaženo jedině zavedením všech tří pravidel současně. Pro takové zavedení by bylo vhodné rovněž podpůrně zavést pravidla pro určení místní příslušnosti tak, aby v případě nevyužití práva volby oprávněného byla upravena místní příslušnost pro konkrétní exekuční návrh. Tím by exekutoři, kteří by nespĺňovali výše uvedená pravidla, měli zajištěno alespoň nápad návrhů, ve kterých by oprávněný nevyužil právo volby. Jako dobrou inspiraci by zákonodárci mohli brát právní úpravu místní příslušnosti pro výkon rozhodnutí podle OSŘ.

⁹⁹ HOUŠKOVÁ, Martina. *Trendy v počtu exekucí mají klesající tendenci, exekucí by mělo začít ubývat* [online]. ekcr.cz, 2018 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2447-trendy-v-poctech-exekuci-maji-klesajici-tendenci-exekuci-by-melo-zacit-ubyvat?w=>>>.

¹⁰⁰ BAČOVÁ, Petra. *Polsko hlásí pět miliónů exekucí* [online]. cfoworld.cz, 25. 7. 2013 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<https://cfoworld.cz/evropa-a-svet/polsko-hlasi-pet-milionu-exekuci-2478>>>.

3.4.2 Právní úprava s principem teritoriality

V případě zavedení teritoriality soudních exekutorů bychom se mohli inspirovat taktéž v Polsku. Teritorialita v rozsahu území krajského soudu s následnou možností výběru těch exekutorů, kteří působí v dané oblasti považuji za ideální právě i s kombinací výše uvedených pravidel pro výběr soudních exekutorů. Naopak slovenský model, ve kterém je na základě určitého mechanického výběru určen přímo jeden konkrétní exekutor považuji za rigidní bez jakékoli pozornosti na danou výkonnost soudního exekutora. Tento slovenský princip sice zajistí rovné rozdělení co do hodnoty vymáhaných exekučních titulů mezi soudní exekutory, avšak nebere ohled na zájmy oprávněného. Zároveň bych doporučil, aby český zákonodárce vyčkal na podrobné hodnocení teritoriality na Slovensku, které by se mělo objevit v polovině roku 2019. Až poté hledal případný nejvhodnější model teritoriality.

Závěr

Při psaní diplomové práce jsem se setkal s mnoha články a diskuzemi na téma teritoriality soudních exekutorů a všechny měly jedno společné. Vždy bylo pojednáváno a argumentováno pouze ve prospěch stoprocentního zavedení teritoriality či jejího nezavedení. V souvislosti s tímto jsem si uvědomil, že nelze mít na problematiku teritoriality jednoznačný náhled. Nelze se dívat na teritorialitu tak, že by buď přijata být měla nebo nikoli. Základem úvah o implementaci teritoriality do tuzemské právní úpravy je zamyšlení se nad tím, jak bychom chtěli, aby výkon rozhodnutí podle EŘ do budoucna vypadal. Pokud by měla být teritorialita zavedena, tak si musíme zároveň představit, co by takové zavedení způsobilo. Teritorialitu nelze vidět pouze ve světle zavedení místních pravidel pro výběr exekutorů, jelikož samotná teritorialita může způsobit změnu fungování celého exekučního trhu. Na základě těchto úvah si je třeba vyhodnotit, zda chceme, aby byl výkon rozhodnutí podle EŘ ovládnut principem teritoriality či nikoli. Tato práce nabídla zevrubný pohled na teritorialitu, a to jak z pohledu zastánců jejího zavedení či naopak nezavedení.

První kapitola přinesla úvod do problematiky výkonu rozhodnutí v ČR a také zásadní řešení otázky pro teritorialitu. Bylo zkoumáno, jaký měl historický zákonodárce úmysl při stanovení základních principů, na kterých bude výkon rozhodnutí podle EŘ fungovat. Došel jsem k závěru, že institut soudního exekutora byl do českého právního řádu zařazen za účelem posílení vymahatelnosti práva. Tohoto výsledku mělo být docíleno zavedením specifického druhu konkurenční soutěže, kdy exekutoři svými výkony mají možnost ovlivnit množství napadlých exekučních titulů. Tento dílčí závěr byl později reflektován v následujícím textu práce.

Druhá kapitola se ve své úvodní části zaměřila na argumenty, které zaznívají od zastánců zavedení teritoriality. Vyzdvihl bych argument, který je opíráno o kritiku nestrannosti a nezávislosti soudního exekutora. Ze zákona ani z judikatury však nevyplývá jednoznačný závěr, zda je exekutor osoba soukromá, která má blíže k podnikateli nebo naopak je exekutor státním orgánem. Do budoucna tedy považuji za vhodné vyjasnit otázku povahy soudního exekutora, aby se mohlo jednoznačně stanovit, zda současná právní úprava bez principu teritoriality je či není v rozporu s čl. 38 odst. 1 LZPS. Kdyby totiž soudy vykládaly povahu soudního exekutora stejně, a měly by za to, že se jedná o státní orgán, tak rozpor s čl. 38. 1 LZPS by zde byl a existoval by velmi silný argument pro zavedení pravidel místní příslušnosti exekutorů. Ostatní argumenty se týkaly vysokých nákladů na exekuci, a to zejména hotových výdajů na exekuci. V souvislosti s tím bylo zjištěno, že od roku 2013 existují limity pro hotové výdaje na exekuci. Proto v případě snahy o snížení nákladů exekuce navrhuji jít cestou snížení

těchto limitů, nikoli celoplošným zavedením teritoriality, které by mělo dopad nejen do snížení nákladů na exekuci, ale do celého exekučního systému jako takového.

Přirozeně na otázku argumentů pro zavedení teritoriality bylo navázáno analýzou argumentů proti zavedení teritoriality. Závěrem zkoumání je skutečnost, že zavedením teritoriality by došlo k vytracení konkurence z exekučního trhu, což by mohlo mít vliv na následnou kvalitu exekucí. Zde se už bavíme o dopadech zavedení pravidel místní příslušnosti, tak jak bylo nastíněno výše. Částečně souhlasím s výše zmíněnými názory ohledně možného odklonu exekucí zpět k výkonu podle OSŘ, jež jsou prezentovány některými odborníky. Částečně z toho důvodu, že osobně bych odklon exekucí neoznačoval jako generální po celém území ČR.

Dále ve druhé kapitole jsem zaměřil pozornost na doposud neúspěšně legislativní pokusy o zavedení teritoriality. Z výsledků analýzy vyšlo, že první tři pokusy byly neúspěšné nejen z nedostatečné politické podpory, ale také z toho důvodu, že se jednalo o nekvalitní legislativní texty. Stejný závěr se však nedá říci o sněmovním tisku č. 499 z roku 2014. Tento návrh měl naopak dostatečnou politickou podporu, byl nejkvalitněji zpracovaný ze všech analyzovaných návrhů, ale naneštěstí pro něj skončilo volební období Poslanecké sněmovny. Z konkrétního rozboru legislativního návrhu sněmovního tisku č. 499 vyšly určité pochybnosti o jeho dostatečném komplexním odborném projednání. Konkrétně otázku zahájení exekučního řízení nepovažuji za ideálně vyřešenou, a proto jsem vyličil důvody nevhodného řešení, ale také jsem nastínil, jak by mohlo zahájení řízení případně vypadat. V současné době se v legislativní procesu nachází poslední návrh na zavedení teritoriality z roku 2018.

Poslední kapitola pojednávala o evropské zahraniční právní úpravě výkonu rozhodnutí ve vybraných zemích. Od této části práce jsem si sliboval, že bych mohl nalézt inspiraci pro budoucí českou právní úpravu výkonu rozhodnutí. To se povedlo a závěrem je, že bychom se mohli inspirovat v polské právní úpravě. Prvně bylo nastíněno, v jakých konkrétních institucích bychom se mohli inspirovat v případě zavedení teritoriality. Možné budoucí řešení jsem našel i pro současný právní stav bez principu teritoriality. V obou těchto případech hrají významnou roli podmínky výběru soudního exekutora, které byly rozebírány. Tyto podmínky jsou použitelné jak za stavu teritoriality, tak i bez něj.

Dalším dílčím závěrem kapitoly je, že by český zákonodárce měl vyčkat na podrobné analýzy fungující teritoriality na Slovensku, které by se měly objevit v první polovině roku 2019. Až po seznámení se s těmito analýzami by se měl dále zabývat otázkami zavedení teritoriality, jelikož provedené rozbory mohou poskytnout mnoho odpovědí na doposud nezodpovězené otázky ohledně teritoriality. Zároveň by se měl poučit z případných chyb, které po dvou letech fungování teritoriality na Slovensku slovenská legislativa odhalí. Konečně bych chtěl uvést, že nejpodobnější prostředí a právní řád má ČR právě se Slovenskem, proto by

hodnocení těchto analýz nemělo být pro nás pouze jakési obecné vodítko pro pozdější právní úpravu, ale mohlo by zakládat hlavní stěžejní argumenty pro její zavedení či nezavedení.

Vezmeme-li v potaz mnou stanovenou hypotézu na začátku práce, musím konstatovat, že v průběhu práce došlo k jejímu potvrzení. Je pravdou, že zavedením teritoriality by poklesla efektivita výkonu rozhodnutí, jelikož mezi exekutory by se vytratilo konkurenční prostředí, které mělo vliv na kvalitu a rychlost jejich služeb. Pokud jde o druhou část hypotézy, tedy že by v souvislosti s poklesem efektivnosti exekucí mohl nastat odklon exekucí k výkonu rozhodnutí podle EŘ, můžeme předpokládat, že v určitých oblastech by k tomu došlo. Odklon bychom mohli očekávat v oblastech, kde budou působit exekutoři, kteří byli historicky neúspěšní, nebo exekutoři, kteří byli sice historicky úspěšní, ale po vymizení konkurenčního prostředí jejich výkonnost začne klesat.

Výsledkem práce je tedy konečný závěr, že zavedení teritoriality do tuzemské právní úpravy by šlo proti smyslu a účelu zařazení institutu soudního exekutora do české právní úpravy v roce 2001. Důsledky zavedení by se projevíly do celého výkonu rozhodnutí jako takového. Exekutorské úřady by se musely přizpůsobit podmínkám na trhu, což by znamenalo výrazné propouštění zaměstnanců velkých úřadů, a naopak personální posílení těch úřadů, které nemají v současnosti dostatečnou pracovní sílu. Zároveň zvýšená vymahatelnost, která zde byla právě od roku 2001 účinností EŘ, by mohla klesnout z důvodu snížení motivace k dobrým výsledkům, jelikož by exekutoři svými výkony nemohli ovlivnit nápad exekučních titulů. Zásadním důsledkem by byl odklon výkonu rozhodnutí zpět k výkonu podle OSŘ, a to zejména v těch oblastech, kde působí doposud neefektivní exekutoři. Tento fakt by zároveň posílila skutečnost snížené motivace k dobrým výkonům exekutorů.

Abstrakt

Cílem práce bylo přinést co možná nejkompexnější pohled na problematiku teritoriality soudních exekutorů. Zhodnotil jsem současnou právní úpravu s ohledem na namítaná problematická místa a rovněž jsem představil, jaký vliv by na ní měla zavedená teritorialita. V práci je rovněž nabídnut pohled jak zastánců teritoriality, tak jejich odpůrců. V minulosti se již několikrát objevily legislativní pokusy o její zavedení, proto se těmito návrhy podrobněji zabývám. Na závěr práce je věnován pohled na právní úpravu výkonu rozhodnutí v Polsku, Německu a na Slovenku. V souvislosti s těmito zahraničními právními úpravami jsem nastínil možná východiska de lege ferenda.

Summary

The aim of the work is to bring the complex perspective on the problem of executors. I dealt with the whole legal frame of czech executions relating to the problems arising from praxis. I also introduced the possible impact of the prospective territoriality on those problematic situations. I offered the opinions of not only protagonists but also antagonists on this topic. In the past there were some legal attempts of initiating this institute into the czech law, so I am also dealing with those legal suggestions. At the end of my work I presented the legal frame of executions in Poland, Germany and Slovakia. According to these foreign laws I brought some bases and inspirations which can be used in the czech law.

Klíčová slova

teritorialita, soudní exekutor, exekuční řízení, místní příslušnost, exekuce

Keywords

territoriality, judicial officer, executory proceeding, territorial jurisdiction, enforcement of judgement

Seznam literatury

Monografie a knižní publikace

- 1) DAVID, Ludvík. *Občanský soudní řád: komentář. II díl, (§ 201 až 376)*. Praha: Wolters Kluwer, 2009. s.1073 – 1986.
- 2) HAVLÍČEK, Karel (eds.). *Moderní exekuce: (cesta zodpovědného vymáhání): sborník z odborných akcí Pražského právníckého podzimu*. Praha: Havlíček Brain Team, 2016. 194 s.
- 3) HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3., podstatně rozšířené vydání. Praha: C. H. Beck 2009. 1459 s.
- 4) JIRSA, Jaromír a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář. Kniha V, § 251 – 376 občanského soudního řádu. Vydání druhé, doplněné a upravené, podle stavu k 1. 2. 2016*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 631 s.
- 5) KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 1143 s.
- 6) LAVICKÝ, Petr. *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Řízení nesporné. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 979 s.
- 7) SVOBODA, Karel a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck 2017. 1601 s.
- 8) ŠÍNOVÁ, Renata a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. Praha: C. H. Beck 2015. 331 s.
- 9) WÁGNEROVÁ, Eliška. *Listina základních práv a svobod: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 906 s.
- 10) WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Část druhá, Řízení vykonávací, řízení insolvenční*. Praha: Leges, 2015. 352 s.
- 11) WOLFOVÁ, Jitka, ŠTIKA, Martin. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 335 s.

Odborné články

- 1) BENÍKOVÁ, Dagmar. Několik úvah nad připravovanou změnou exekučního řádu. *Bulletin advokacie*, 2010, roč. 2010, č. 6, s. 40 - 42.
- 2) JANČUŠKA, Michal. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 2014, roč. 6, č. 1, s. 33 - 36.
- 3) KORBEL, František, PRUDÍKOVÁ, Dana. Velké změny exekučního práva od 1. ledna 2013. *Právní rozhledy*, 2013, roč. 21, č. 1, s. 1 - 12.

- 4) MOHYLA, René. Proč zachovat stávající řízení. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 4 - 6.
- 5) OPLETAL, Radim. Otazníky kolem Teritoriality. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 6 - 8.
- 6) PLÁŠIL, Vladimír. Jak plánuje tříleté období činnosti Exekutorské komory ČR? *Komorní listy*, 2018, roč. 10, č. 2, s. 6 - 8.
- 7) POLANSKÝ, Petr. Územní působnost soudního exekutora. *Komorní listy*, 2010, roč. 2, č. 2, s. 3 - 4.
- 8) TUNKL, Martin. Exekutoři bez hranic? *Komorní listy*, 2009, roč. 1, č. 1, s. 4 - 6.

Dokumenty

- 1) Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 225 [online]. *psp.cz*, 2014 [cit. 14. únor 2019]. Dostupné na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=225&CT1=0>>.
- 2) Důvodová zpráva k sněmovnímu tisku č. 499 [online]. *psp.cz*, 2015 [cit. 14. únor 2019]. Dostupné na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=499&CT1=0>>.
- 3) Stanovisko vlády k sněmovnímu tisku č. 499 [online]. *psp.cz*, 2015 [cit. 14. únor 2019]. Dostupné na <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=499&ct1=1>>.
- 4) Důvodová zpráva k novele exekučního řádu [online]. *najpravo.sk*, 2017 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<https://www.najpravo.sk/dovodove-spravy/rok-2017/2-2017-z-z.html?print=1>>.
- 5) Stanovisko vlády k sněmovnímu tisku č. 295 [online]. *psp.cz*, 2018 [cit. 14. únor 2019]. Dostupné na <<https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=8&ct=295&ct1=1>>.

Právní předpisy

- 1) Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Zákon č. 99/1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok, ve znění pozdějších předpisů.
- 3) Zákon ze dne 17. listopadu 1964 Kodeks postępowania cywilnego, dostupný na <<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19640430296/U/D19640296Lj.pdf>>, [cit. 15. únor 2019].
- 4) Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku ČR.
- 5) Zákon č. 233/1995 Z. z., o súdnych exekutoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov, ve znení neskorších predpisov.
- 6) Zákon ze dne 29. srpna 1997 o komornikach sądowych i egzekucji, dostupný na <<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19971330882>>, [cit. 15. únor 2019].

- 7) Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) Vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů.
- 9) Znění návrhu zákona [online]. *dip21.bundestag.de*, 2007 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/16/057/1605724.pdf>>.
- 10) Znění návrhu zákona [online]. *dip21.bundestag.de*, 2007 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/16/057/1605727.pdf>>.
- 11) Znění návrhů zákonů [online]. *dip21.bundestag.de*, 2010 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<http://dip21.bundestag.de/dip21/btd/17/012/1701225.pdf>>.
- 12) Seznam nepřijatých návrhů změn [online]. *dip21.bundestag.de*, 2017 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <https://www.bundestag.de/blob/272512/f9604a76fb005664aa2603972fa1556a/kapitel_13_04_nicht_verabschiedete_nderungsentw_rfe-pdf-data.pdf>.
- 13) Seznam nepřijatých návrhů změn [online]. *dip21.bundestag.de*, 2017 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <https://www.bundestag.de/blob/272512/f9604a76fb005664aa2603972fa1556a/kapitel_13_04_nicht_verabschiedete_nderungsentw_rfe-pdf-data.pdf>.
- 14) Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.
- 15) Zákon ze dne 22. března 2018 o komornikach sądowych, dostupný na <<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180000771/T/D20180771L.pdf>>, [cit. 15. únor 2019].
- 16) Zákon ze dne 28. února 2018 o kosztach komorniczych, dostupný na <<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20180000770/T/D20180770L.pdf>>, [cit. 15. únor 2019].

Soudní rozhodnutí

- 1) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2006, sp. zn. 20 Cdo 2706/2004.
- 2) Usnesení Ústavní soudu ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. ÚS 150/04.
- 3) Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2012, sp. zn. 32 Nd 331/2012.

Elektronické zdroje

- 1) SOKOL, Tomáš. *Ještě blbější, než jsme čekali (Tomáš Sokol k návrhu jednoho zákona)* [online]. *cesko-justice.cz*, 11. 3. 2014 [cit. 14. únor 2019]. Dostupné na

- <<http://www.ceska-justice.cz/2014/03/jeste-blbejsi-nez-jsme-cekali-tomas-sokol-k-navrhu-jednoho-zakona/>>.
- 2) SMEJKAL, Vladimír. Odborné vyjádření k dokumentu: Smrčka, L., Plaček, J. Vliv teritoriality soudních exekutorů na vymahatelnost pohledávek, na délku vymáhání a na další parametry exekučního řízení, návrhy dalších alternativních řešení. [online]. ekcr.cz, 2015 [cit. 14. únor 2019]. Dostupné na <https://www.ekcr.cz/admin/priloha/Odborné_vyjádřen%C3%AD_def.pdf>.
 - 3) Stav legislativního procesu sněmovního tisku č. 499, dostupné na <<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&T=499>>, [cit. 14. únor 2019].
 - 4) Stav legislativního procesu sněmovního tisku č. 537, dostupné na <<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&T=537>>, s. 7. [cit. 14. únor 2019].
 - 5) Stav legislativního procesu sněmovního tisku č. 127, dostupné na <<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?T=127&O=7>>, [cit. 14. únor 2019].
 - 6) HOUŠKOVÁ, Martina. *Trendy v počtu exekucí mají klesající tendenci, exekucí by mělo začít ubývat* [online]. ekcr.cz, 2018 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2447-trendy-v-poctech-exekuci-maji-klesajici-tendenci-exekuci-by-melo-zacit-ubyvat?w=>>.
 - 7) BÁČOVÁ, Petra. *Polsko hlásí pět miliónů exekucí* [online]. cfoworld.cz, 25. 7. 2013 [cit. 15. únor 2019]. Dostupné na <<https://cfoworld.cz/evropa-a-svet/polsko-hlasi-pet-milionu-exekuci-2478>>.
 - 8) SMRČKA, Luboš, PLAČEK, Jan. Vliv teritoriality soudních exekutorů na vymahatelnost pohledávek, na délku vymáhání a na další parametry exekučního řízení, návrhy alternativní legislativních řešení [online]. amsp.cz, 2015 [cit. 19. únor 2019]. Dostupné na <https://www.ekcr.cz/admin/priloha/Odborné_vyjádřen%C3%AD_def.pdf>.
 - 9) KUČERA, Petr. *Sněm soudních exekutorů se drtivou většinou přihlásil k teritorialitě* [online]. teritorialita.webnode.cz, 28. 5. 2014 [cit. 19. únor 2019]. Dostupné na <<https://teritorialita.webnode.cz/news/snem-soudnich-exekutoru-se-drtivou-vetsinou-prihlasil-k-teritorialite-/>>.
 - 10) *Exekutorská komora ČR navrhuje zavedení nepravé teritoriality. Nabízí tak alternativu k navrhované senátní novele exekučního řádu* [online]. ekcr.cz, 2015 [cit. 19. 2. 2019]. Dostupné na <<https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2029-exekutorska-komora-cr-navrhuje-zavedeni-neprave-teritoriality-nabizi-tak-alternativu-k-navrhovane-senatni-novele-exekucniho-radu-10-7-2015?w=>>.